3MICT

Засідання сорок п'яте (Середа, 19 грудня 2018 року)

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції, виступи народних депутатів України	2
Відхилення проекту Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України від 06.12.2018 про прийняття в цілому як закону законопроекту «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо правового підґрунтя для запровадження середньострокового бюджетного планування»	
Заява фракцій «Об'єднання «Самопоміч» і «Батьківщина» .	23
Передача вихованцями Національної скаутської організації України «Пласт» Віфлеємського вогню миру Верховній Раді України .	25
Розгляд проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо протидії рейдерству» .	26
Результати поіменної реєстрації	

Результати поіменного голосування

ЗАСІДАННЯ СОРОК П'ЯТЕ

Сесійний зал Верховної Ради України 19 грудня 2018 року, 10 година

Веде засідання Голова Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги народні депутати! Всі були чемні? Приніс подарунки Миколай? Всі були чемні, вчора прийняли багато законів, Миколай мав би принести подарунки всім. Прошу заходити і приготуватися до реєстрації.

Готові? Будь ласка, приготуйтеся до реєстрації. Отже, прошу зареєструватися.

Зареєструвалися 328 народних депутатів. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Сьогодні день народження наших колег — Миколи Олеговича Кадикала і Марії Василівни Матіос. Привітаємо Миколу і пані Марію з днем народження (Оплески).

Шановні колеги, вчора я провів зустріч із спеціальним представником Державного департаменту США з питань України Куртом Волкером, на якій ми обговорили наслідки російської агресії в Керченській протоці. Я повідомив наших американських союзників, що ми не можемо дозволити, щоб Росія проголосила Азовське море своїм внутрішнім морем, і закликав Сполучені Штати Америки докласти максимум зусиль, щоб звільнити наших моряків з російського полону.

Я хочу також поінформувати, що Сполучені Штати Америки високо оцінили прийняття Верховною Радою України Закону «Про протимінну діяльність в Україні». Також ми обговорили підтримку України Сполученими Штатами, зокрема щодо новітнього озброєння для стримування російської агресії. За словами Курта Волкера, США має намір підтримувати обороноздатність України і вже за кілька тижнів, у січні, Конгрес США розглядатиме питання щодо надання наступних 125 мільйонів доларів військової допомоги Україні. Союзники поруч із нами, пліч-о-пліч проти російської агресії. І я переконаний – разом переможемо.

Отже, колеги, хочу нагадати, що сьогодні, в середу, ми маємо 30 хвилин для виступів народних депутатів. Також хочу вас поінформувати, що цього року традиційно, як і кожного року, пластуни хочуть вручити нам Вифлеємський вогонь. Тому після виступів я запрошу до залу пластунів для вручення Вифлеємського вогню.

А зараз, шановні колеги, прошу всіх, хто має намір взяти участь у обговорені, записатися. Прошу включити систему запису.

Тіміш Григорій Іванович. будь ласка.

ТІМІШ Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (одномандатний виборчий округ № 203, Чернівецька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Дорога українська громадо! Дозвольте від себе привітати все українське суспільство сьогодні із Святим Миколаєм, в першу чергу малечу, яка чекає на це свято, побажати всім щастя, здоров'я, успіхів!

Але мій виступ пов'язаний в першу чергу з тими подіями, які відбуваються в Чернівецькій області. Зокрема, я зупинюся на певних дуже важливих питаннях для економіки Чернівецької області і взагалі для соціальної сфери. Чотири роки ми вже топчемося на місці і не можемо відкрити два пункти пропуску, які дуже важливі і для економіки України, і для транзиту, і для мешканців, які проживають на цих територіях. Це пункти «Дяківці – Раковець» і «Красноїльськ – Вікову де Сус». Насправді, велика титанічна робота була проведена ще три роки тому, коли гроші зайшли, до речі, на рахунки Державної фіскальної служби. Але вони не є коштами державного бюджету, це були грантові кошти, які надано через програму «Румунія – Україна – Молдова», що фінансується Європейським Союзом через Європейський інструмент сусідства та партнерства. Ми показали зі свого боку дуже негосподарську діяльність і неповагу насамперед до європейських країн, які допомагають нам інтегруватися у європейське суспільство.

Хочу сказати, що з цих 4 мільйонів, які були надані на розбудову тих пунктів пропуску, а також саме на зміцнення нашої прикордонної інфраструктури, було освоєно насправді тільки 300 тисяч євро, та й то їх було повернуто в Державну фіскальну службу. Будівельна організація збудувала майже на 80 відсотків дві споруди, які мали б відкрити шлях і транзит, відповідно, надавши можливість мешканцям скористатися дисбалансом цін і заробити копійчину для своєї родини. Але пункти не відкрито, на жаль.

Ми пережили двох прем'єрів, переживемо, напевне, третього і четвертого, але якщо питання не зрушити з місця, і якщо ніхто не втрутиться, то, повірте мені, люди дадуть потім оцінку всім нам.

Я звертаюся до уряду ще раз. Змусьте цю Державну фіскальну службу запрацювати. Мешканцям Чернівецької області не цікаво, хто керуватиме фіскальною службою. Нам страшно таке чути, коли для того щоб добудувати пункти пропуску, до грошей, які надав Європейський Союз, треба додати 20 мільйонів, і паралельно з цим читаємо зі шпальт газет, що Державна фіскальна служба надає 68 мільйонів на реконструкцію і ремонт своїх підвальних приміщень. Це, знаєте, не тільки плювок в обличчя нашим людям, це просто неповага в ставленні до державного бюджету.

Вислухайте нас, я ще раз звертаюся до Кабміну, до керівництва, закликаю негайно змусити цю службу запрацювати в повноцінному режимі. Тому що ці кошти мають надійти...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 30 секунд.

ТІМІШ Г.І. У разі якщо ми не освоїмо ці кошти, Європейський Союз, який надає нам гранти на програми сусідства і партнерства, на відповідні інфраструктурні проекти через бюро транскордонної співпраці, не надасть нам цих коштів. Зараз застряло ще 20 мільйонів євро на кордоні, які мали б надійти до наших бюджетів і які ми могли б освоїти, покращивши місцеву інфраструктуру.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ревега передає слово для виступу Арешонкову. Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Житомирщина, виборчий округ № 64. Шановні колеги! Шановні глядачі! Наближається до завершення 2018 рік, підбиваємо певні підсумки роботи. І, безперечно, потрібно визнати, що до пріоритетних питань, над якими працювали в цьому році і Верховна Рада, і український уряд, належали питання

розвитку системи освіти і науки в Україні. Мова йде і про ті прийняті базові закони, які стосуються освіти, і ще про цілу низку законів, які мають регулювати діяльність цієї надзвичайно важливої і чутливої сфери.

І хочу нагадати, що одним із головних питань розвитку системи освіти і науки було питання підвищення соціального статусу педагогів, науково-педагогічних працівників, учителів, вихователів — усіх, хто сьогодні працює в системі освіти і науки. І, безперечно, надзвичайно важливим є питання встановлення гідної оплати праці педагогічних працівників.

Безперечно, потрібно вітати те, що в Законі «Про освіту» окремим розділом винесене питання встановлення відповідного статусу, встановлення гідної заробітної плати для педагогів. Безперечно, важливим є і те, що Кабінет Міністрів позавчора прийняв постанову, якою також передбачено підвищення з 1 січня на 20 відсотків заробітної плати для працівників вищої школи, для науково-педагогічних працівників. І певною мірою підняття заробітної плати стосується і вчителів загальноосвітніх шкіл. Але я хотів би все-таки порушити одне питання. Потрібно чітко визначити і врегулювати: з 1 січня, з 1 квітня, на скільки і для яких саме категорій буде підвищено заробітну плату. Тому що станом на сьогодні це питання чітко не визначено, хоча в засобах масової інформації повсюдно кажуть, що таке підвищення буде.

Ще один важливий момент, на якому я хотів би наголосити. Не врегульовано питання заробітної плати тренерів-викладачів дитячоюнацьких спортивних шкіл. Ця категорія педагогів випала з поля зору Кабінету Міністрів. Тому я звертаю увагу сьогодні і Міністерства освіти і науки, і, відповідно, Міністерства молоді та спорту: потрібно врегулювати дане питання, врахувати цю категорію і підвищити заробітну плату для тренерів-викладачів. Це надзвичайно важливий напрям роботи з молоддю...

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Тетерука.

ТЕТЕРУК А.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановна пані головуюча! Шановні колеги народні депутати! Шановний український народе! Насамперед вітаю всіх православних зі святом Святого Миколая. Хай він принесе добробут, мир і щастя в наші домівки.

Щодо теми мого виступу. Поки військові тримають фронт на сході, політики в Україні мають набратися сміливості і піднятися з політичного окопу, не бути боягузами і не жити з думкою про домовленості з «п'ятою колоною», захистити країну всередині від реваншу. У коридорах влади не літають кулі, не б'ють міномети, не стріляють танки, тому варто набратися сміливості і після п'яти років від початку Революції Гідності назвати ворога ворогом і рішуче відкинути загрози російського плану захоплення України шляхом інформаційної гібридної війни. Ми повинні бути свідомі того, що, якщо політики не виконають тут своєї роботи, може статися так, що українському солдату не буде куди повертатися у свою українську Україну.

Не можна бути боягузами, кон'юнктурниками і колабораціоністами, коли мова йде про рідну державу. Буквально вчора на каналах Путіна — Медведчука прославляли «Беркут», який розстрілював людей на Майдані. Колишні поплічники Януковича цинічно принижують Революцію Гідності, називаючи її державним переворотом, а учасників Революції Гідності — злочинцями. Або українська незалежність буде себе захищати, або ми ризикуємо втратити історичний шанс, даний нам Богом і українськими героями.

«Народний фронт» ініціює створення тимчасової слідчої комісії парламенту для розслідування фактів втручання у виборчий, політичний процеси та інформаційний простір України Російської Федерації та громадян України, пов'язаних з владою держави-агресора, зокрема агента Путіна Медведчука.

Ми звертаємося до всіх голів фракцій і чекаємо пропозицій щодо представників до цієї комісії. Це буде показово: хто за незалежність країни, а хто є прихильником Путіна та прокремлівських сил. Разом до перемоги! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Вілкула.

ВІЛКУЛ О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановний народе України! Учора Гройсман представив пріоритети роботи уряду на 2019 рік. Читаємо на офіційному сайті Кабміну: «Треба створити екосистему роботи з інноваціями і забезпечити трансфер технологічних рішень у реальний сектор економіки». Це знущання? Так, це дуже схоже на знущання. Це чергові порожні гасла, тоді як мільйони українців не знають, як заплатити комуналку за наступний місяць, як одягти дітей, як придбати ліки батькам.

Влада живе в паралельній реальності. Справжнє життя таке: з 2014 року, навіть за офіційними даними статистики, ціни зросли в 2,5 разу, а соціальні стандарти проіндексовані лише на 70 відсотків. За допомогою інфляції влада відібрала в кожного пенсіонера мінімум тисячу гривень з пенсії. Тобто, якби уряд навіть провів індексацію пенсій відповідно до даних статистики, яка занижена, пенсії мали б бути на 1 тисячу гривень у місяць більше на кожного.

Читаємо далі плани уряду: «Ще один пріоритет — розвиток людського капіталу. Він про якісну освіту... а також про продовження медичної реформи...» Насправді ж все виглядає так: продовжується закриття шкіл, вже закрили півтори тисячі, продовжується закриття медичних закладів на селі — ФАПів та лікарень. А риторику влади щодо економічних перемог знищують дві прості цифри: рівень мінімальної пенсії і прожиткового мінімуму в 2013 та 2019 роках. У доларовому еквіваленті мінімальна пенсія у 2013 році становила 118 доларів (це 949 гривень за курсом 8). А в 2019 році навіть після підвищення становитиме 53 долара — зменшення більше як у двічі. Прожитковий мінімум: у 2013 — 147 доларів, у 2019 — 66 доларів — зменшення більше як у двічі. Насправді, країні потрібна нормальна, дієва стратегія виходу з кризи, яка в нас є і яку ми реалізуємо. До виборів залишилось лише декілька місяців.

Також хочу привітати весь український народ, кожного українця з Днем Святого Миколая! Хай Миколай принесе мир у нашу країну і добробут в кожну родину.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Запрошую до слова народного депутата Бондаря.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Народний фронт»). Доброго дня! Виборчий округ № 119. Я також хочу долучитися до привітань з Днем Святого Миколая, побажати добробуту, миру та в першу чергу — нам перемоги.

Учора ми не включили до порядку денного законопроект № 9406 — це проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо безперебійного постачання електричної енергії суб'єктам господарювання, що надають комунальні послуги та коригування цін/тарифів на комунальні послуги». Якщо цей законопроект буде прийнято, він врегулює дуже багато питань якраз із електропостачання.

Але, провівши консультації з Міненерговугілля, ми побачили, що, на жаль, в законопроекті не враховані державні вуглевидобувні підприємства. І тому пропонується у «Прикінцевих та перехідних положеннях» Закону «Про ринок електричної енергії» прописати таку норму.

Тимчасово на період з 1 січня 2019 року по 31 грудня 2020 року універсальні послуги, крім побутових та малих непобутових споживачів, надаються постачальникам таких послуг, також бюджетним установам, незалежно від розміру договірної потужності, вугледобувним підприємствам державної форми власності, підприємствам, установам, організаціям, що надають послуги з водопостачання та водовідведення, теплопостачання, вуличного освітлення, міського електротранспорту, незалежно від розміру договірної потужності, та іншим споживачам електроустановки, які приєднані до електричних мереж з договірною потужністю до 150 кіловат. У зазначений період на бюджетні установи, незалежно від розміру договірної потужності, вугледобувні підприємства державної форми власності, підприємства, установи, організації, що надають послуги з водопостачання та водовідведення, теплопостачання, вуличного освітлення, міського електротранспорту, незалежно від розміру договірної потужності, та інших споживачів електроустановки, які приєднані до електричних мереж договірною потужністю до 150 кіловат, поширюються всі права та обов'язки, передбачені Законом України «Про ринок електричної енергії» для малих непобутових споживачів щодо отримання універсальних послуг, передбачених статтею 63 цього закону.

Тому я хочу ще раз звернутися до авторів законопроєкту № 9406, щоб вони врахували таку пропозицію. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Бурбака.

БУРБАК М.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів та осіб з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Доброго дня! Учора «Народний фронт» оголосив про створення тимчасової слідчої комісії з розслідування фактів втручання у виборчий політичний процес та інформаційний простір України країни-агресора Росії та громадян України, пов'язаних з владою держави-агресора, зокрема Медведчука та інших. І наголошую, що ми очікуємо від голів фракцій та груп їхніх представників для роботи у ТСК.

Завдання комісії — не лише розслідувати вже скоєне. Ми як народні депутати маємо не допустити повзучого реваншу в Україні. Якщо хтось думає, що кремлівський реванш — це просто штамп, яким лякають, і це не стосується його особисто чи України загалом, то можу розчарувати. В органах місцевого самоврядування реванш іде вже повним ходом. Це в центрі Медведчук і частина Опоблоку нещодавно об'єдналися, а на місцях цей тандем давно дружить проти українського народу. Я хочу конкретно на прикладі Чернівецької міської ради показати, як вони планують зробити це в рамках всієї України.

У Чернівцях в липні місяці цього року шайка фірташо-медведчу-ковських блазнів (їх вже називають в Чернівцях запроданцями) змістили обраного народом міського голову Олексія Каспрука і одразу показали, як вони вміють господарювати. На всі посади поставили своїх керуючих і не важливо, що немає ні досвіду, ні спеціальної освіти, головне — щоб добре вмів красти. За п'ять місяців такого господарювання місто має вигляд, як після бомбардування: усі дороги перекопані. Бо на початку зими вони вирішили класти асфальт, хоча вчора місто замело снігом. І тепер я їм раджу: не забирайте той сніг, хай хоча б діти потішаться. І дороги не зробите, і сніг не треба прибирати — щось заощадите.

Друга афера цієї компанії — нашвидкуруч створені фірми для обслуговування багатоквартирних будинків. На дві фірми працювала одна людина (це станом на час проведення конкурсу). Тепер є довідка з Державної фіскальної служби, що вони не платять податки, крім того, вони навіть працевлаштовують людей і платять їм в конвертах. Та це ж їх звична тематика.

господарювання Наступне. Мета так званих менеджерів Фірташа – Медведчука в Чернівцях – якнайшвидше пиляти золоті гирі. І якщо ми не зупинимо це повзуче кремлівське болото, воно зможе поширитися і на інші міські чи селищні ради. У нас попереду президентські, парламентські вибори, а згодом і місцеві. Ми переконані, що ТСК має розслідувати також і джерела фінансування пропутінських ЗМІ. Йдеться про телеканали, які називаються українськими, але які неприховано працюють на капітуляцію перед Росією, поливають брудом українських військових, відбілюють терористів та окупантів. Звісно, ТСК не обмежиться ні Медведчуком, ні телеканалами та фірмою його прикажчиків. Водночас переговорник Путіна має становити найбільший інтерес для ці ϵ і комісії.

Наполегливо закликаю голів фракцій підтримати проект постанови про ТСК, який вноситься «Народним фронтом», і делегувати своїх кандидатів до її складу. Це принципове прецедентне питання. Маємо захистити волевиявлення українців від кремлівського карлика.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Долженкова. Йому передали слово депутати Мороко та Гусак, тому регламент – 6 хвилин.

ДОЛЖЕНКОВ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Фракція «Опозиційний блок». Шановні громадяни! Шановні колеги! Зараз ми є свідками, спостерігачами, дехто — активними учасниками передвиборчої кампанії. «Армія! Мова! Віра!» — це три тези, якими оперує чинна коаліція, бо нічим іншим вони не можуть похизуватися. Оскільки економіка в руїні, а про інвестиційну привабливість навіть не говорять, то дай Боже зберегти тих інвесторів, які вже зайшли до 2014 року в Україну і вклали свої кошти в економіку України.

«Армія! Мова! Віра!». Про релігію дуже багато зараз говорили під час проведення Об'єднавчого собору українських православних церков. Зараз Європа звертає увагу українців і української влади на те, як вони проводять свою державну політику щодо реалізації прав громадян України на вільне користування тією мовою, якою вони говорять.

Що Президент, його команда, коаліція, фракції, які колись входили до коаліції, які нібито себе називають опозиційними, але насправді є прибічниками коаліції, пропонують в Законі України «Про освіту», прийнятому ними, і що вони пропонують у законопроекті про мову, який тепер на розгляді в профільному комітеті і який, можливо, буде поставлений на голосування завтра або в будь-якому випадку до президентських виборів?

На цьому тижні Рада Європи прийняла резолюцію, якою ще раз застерегла Україну від насильницької українізації шкіл, від застосування примусу до громадян України, які не володіють українською мовою, для яких рідною є інша мова. Зокрема, всім відомо, що більше як 50 відсотків громадян України є російськомовними. Для мене також, зокрема, російська мова є рідною мовою спілкування в побуті. Але при цьому Рада Європи говорить про те, що Україна вживає недемократичних важелів та інструментів щодо реалізації мовної політики.

До чого вона, зокрема, закликає українську владу? Всім відомо, що у вересні минулого року було прийнято Закон України «Про освіту», у якому, на думку Ради Європи, є дискримінаційна норма. Зновтаки, це не тільки моя суб'єктивна думка, як можуть вважати дуже багато присутніх членів коаліції у Верховній Ради України. Рада Європи говорить про те, що неприпустимо, щоб у Законі України «Про освіту» була та дискримінаційна норма, оскільки вона грубо порушує права національних меншин. У нас раніше, до прийняття Конституційним Судом України відповідного рішення, діяв Закон «Про засади державної мовної політики». І в нас існували так звані регіональні мови, тобто мови, закріплені за національними меншинами.

Відповідно, Конституційний Суд та чинне законодавство зазначають, що на виконання статті 10 Конституції України, якою передбачено вільне використання та захист російської мови та інших мов національних меншин, можна навчатися, застосовувати в державних закладах, в органах місцевого самоврядування мови національних меншин.

Що зараз пропонується? Зараз фактично чинна влада йде шляхом примусової українізації та нехтування правами національних меншин. Європейський Союз закликає реалізувати рекомендації Венеціанської комісії № 902/2017 від 11.12.2017 року, в яких наголошується, що пункт 4 статті 7 не забезпечує вирішення проблеми мов, які не є офіційними для Європейського Союзу, і зокрема, російської мови, яка є найпоширенішою мовою спілкування.

Відзначається, що такі несприятливі умови для російської мови складно виправдати. І з цієї причини існує проблема дискримінації. Отже, Європейський Союз, Рада Європи, які є взірцем демократії, виходячи з ваших виступів, кажуть: «Схаменіться! Не потрібно протягувати та реалізовувати явно дискримінаційні норми. Схаменіться, захистіть мови національних меншин». Таке враження складається, що Верховна Рада живе в якійсь паралельній реальності, вона не бачить. Та й багато депутатів, які тут виступають українською мовою, в кулуарах починають спілкуватися російською мовою. Вони не бачать, що переважна частина суспільства України спілкується російською мовою.

Окрім російської, є мови національних меншин: румунська, угорська. Відповідно, чомусь ми румун та угорців вислуховуємо. І зараз навіть зареєстровано законопроект, який чинна влада хоче проштовхнути, але при цьому всі обмежуються офіційними мовами Європейського Союзу. Чиї інтереси ви захищаєте? Чи є захист інтересів громадян, які просто вимагають елементарних гарантій використовувати ту мову, якою вони спілкуються.

Я ще раз зауважу: «Опозиційний блок» буде підтримувати цю законодавчу ініціативу, якщо в ній буде втілено право на захист російської мови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Рефата Чубарова.

ЧУБАРОВ Р.А., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановна ведуча, колеги! Сьогодні в Криму російськими окупантами здійснюються незаконні затримання, арешти,

обшуки. Тиждень тому, 12 грудня, під час перетину адміністративної межі між материковою Україною і тимчасово окупованим Кримом був незаконно затриманий і згодом заарештований 57-річний Едем Бекіров, громадянин України, мешканець села Новоолексіївка Генічеського району Херсонської області. Едем — громадський діяч, один із поважних людей Генічеського району, який має низку тяжких захворювань. У нього цукровий діабет, ампутовано ногу, в цьому році переніс складну операцію на серці, йому встановили 4 шунти. Російські окупанти звинувачують Едема Бекірова нібито у незаконному придбанні та зберіганні зброї та вибухових речовин. Лише вчора до нього було допущено адвоката і з'ясувалося, що за тиждень перебування в СІЗО Едема не відвідував лікар. Зрозуміло, що російські окупанти, ув'язнивши Едема, людину тяжкохвору, намагаються залякати кримських татар. Це є своєрідна помста кримським татарам за їхню допомогу незаконно затриманим українським моряком.

Інше питання, на якому я хотів би закцентувати вашу увагу, — це вибух, який стався 14 грудня 2018 року у місті Фастові на четвертому поверсі п'ятиповерхового будинку. Внаслідок вибуху постраждали люди та відбулося руйнування житла цих людей. Виведено з експлуатації 30 квартир, у яких проживало 70 осіб. У квартирах неможливо жити, бо це небезпечно для життя.

Фастівська міська рада звернулася до Кабінету Міністрів України з проханням про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету для забезпечення житлом громадян, які постраждали внаслідок надзвичайної події техногенного характеру.

Я хотів би, щоб мій виступ у цій частині вважався депутатським запитом на адресу Прем'єр-міністра України. І дуже прошу Кабінет Міністрів негайно відгукнутися на звернення щодо виділення коштів на ліквідацію наслідків аварії, яка трапилася у Фастові, і таким чином допомогти людям, які серед зими і в лютий холод залишилися без житла.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, колеги, щоб не було потім будь-яких інтриг, буде ще два виступи, в нас залишається час. Іоффе передає слово Скорику, і Заліщук або Барна — приготуватися.

Будь ласка.

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні громадяни України! Шановні колеги! Шановний головуючий! Це останній пленарний тиждень у цьому році, можна підбивати підсумки. Дозвольте мені від імені «Опозиційної платформи — За життя» поздоровити наших громадян з наступаючим Новим роком, з Різдвом Христовим. Сьогодні починається ціла низка новорічних і різдвяних свят, і хочеться побажати, щоб 2019 рік для наших громадян був набагато кращий, ніж 2018.

На жаль, цей рік став черговим роком розчарувань для громадян України. На жаль, знову не виправдалися сподівання наших громадян на повернення миру в Україну. На жаль, Президент і парламент не мали політичної волі щодо активізації мирного процесу в Україні, активізації Мінських домовленостей, і, на жаль, ми маємо на сьогодні загострення конфлікту на сході нашої держави.

Президент і парламент у цьому році прийняли абсолютно грабіжницький державний бюджет на наступний рік. Цим бюджетом передбачено більше як майже 400 мільярдів гривень на забезпечення зовнішніх запозичень нашої держави. І коли влада каже, що начебто це запозичення попередніх років, попередніх влад — це абсолютна неправда. Якщо коли прийшла нинішня влада, борги нашої держави становили 560 мільярдів гривень, то на сьогодні ми входимо в новий, 2019 рік, з борговими зобов'язаннями 1 трильйон 200 мільярдів і, здається, ще 260 мільярдів гривень. Це абсолютно нереальна сума, і всі громадяни України відчувають на собі таку політику.

Ведуться розмови про те, яка це перемога, що ми отримали нарешті кредит від МВФ. Це абсолютна ганьба для держави, бо ті умови, які мають виконуватися відповідно до меморандуму України з МВФ, абсолютно непосильні для громадян України. В першу чергу це стосується тарифів на газ. Наша політична сила «Опозиційна платформа — За життя» і її лідер Юрій Бойко спільно з низкою депутатів зареєстрували відповідний законопроект у Верховній Раді стосовно

забезпечення нормальної ціни на газ, виходячи з ціни газу власного видобутку, виходячи з ціни імпортованого газу, і це однозначно можна зробити. І ми наполягаємо на тому, щоб цей законопроект був внесений на розгляд парламенту.

Ми впевнені в тому, що, на жаль, вирішити питання, які стоять перед державою, можна тільки після президентських і парламентських виборів. Ми впевнені в тому, що в новому році Україна отримає нормальну владу, яка принесе в Україну мир і забезпечить економічний розвиток.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

I заключний виступ – Світлана Заліщук.

ЗАЛІЩУК С.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги, передаю слово Вадиму Кривохатьку.

КРИВОХАТЬКО В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 82, Запорізька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Так, я хотів би, щоб показали картинку, як ми домовилися. Дивіться, шановні колеги, на екрані губернатор Запорізької області Костянтин Бриль. Нормальне заняття. Хоча губернатор прифронтової області міг би більш раціонально використати свій час. Але проблема не в цьому. Проблема навіть не в тому, що він поїхав на рибалку катерами, які належать рибоохороні і придбані за кошти місцевого бюджету. Проблема в тому, що після того, як губернатор поїхав фарширувати щуку, гульня продовжилася і в результаті загинула людина – майор міліції, керівник одного із відділів Управління захисту економіки в Запорізькій області. Начальник рибної охорони Чайка, який є якимось родичем губернатора (не знаю, як він з Переяслав-Хмельницького опинився у Запоріжжі і став начильником рибінспекції у Запоріжжі) катав на катері, не впорався з керуванням, катер вийшов з під контролю і вбив людину. І навіть не в цьому проблема, хоча це тяжкий злочин. Проблема в тому, що на сьогодні цей начальник рибної охорони поновлений на посаді і вже у Facebook показує, що він на роботі. Скажіть мені, будь ласка (я звертаюся до Генерального прокурора, до керівника поліції), як може так бути, що людина, яка причетна до вбивства, не

покарана, а навіть, навпаки, вийшла на роботу і працює? Це страшна проблема.

Отже, я резюмую: хай собі рибалить, але катери, на яких він рибалив, належать державі, куплені за державні гроші; катер був не зареєстрований; люди, які були на рибалці, були п'яні; загинула людина! І, незважаючи на це все, начальник рибної охорони Дмитро Чайка сьогодні працює. Розумієте?! Та ви забороніть їм хоч у *Facebook* показуватися, не дратуйте людей! Цей показує, який він рибак, дурень. Той показує: я вже на роботі, хто хоче на рибалку – вперед.

Я не знаю, доки Адміністрація Президента дратуватиме Запорізьку область оцим Брилем. Скажіть мені. Невже така незамінима людина? Невже немає нікого? Я не знаю, доки Бриль не прийшов на посаду, область не знала такого. Навіть при Анісімові, при тому злодії, який був за Януковича, побори і податки були значно менші.

У мене все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, час для виступів народних депутатів завершено.

Колеги, хочу вам повідомити, що регламентний комітет прийняв рішення щодо проекту Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України від 06.12.2018 про прийняття в цілому як закону законопроекту «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо правового підґрунтя для запровадження середньострокового бюджетного планування» (№ 8044-П). Згідно із законом після прийняття рішення комітетом я маю невідкладно поставити цей проект постанови на розгляд Верховної Ради України.

Тому запрошую і авторів, і представників регламентного комітету, зараз ми переходимо до розгляду проекту постанови. Від авторів доповідатиме Андрій Іллєнко. Пане Павле, від авторів доповість Андрій Іллєнко, а потім буде співдоповідь від комітету.

Отже, ми переходимо до проекту постанови № 8044-П. Я запрошую до доповіді народного депутата України Андрія Іллєнка. Будь ласка.

ІЛЛЄНКО А.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 215, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Всеукраїнське об'єднання «Свобода», місто Київ. На ваш розгляд пропонується проект Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України від 06.12.2018 про прийняття в цілому як закону законопроекту «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо правового підґрунтя для запровадження середньострокового бюджетного планування» (№ 8044-П).

Шановні колеги, цей проект постанови було зареєстровано депутатами-свободівцями, оскільки під час розгляду зазначеного законопроекту у Верховній Раді України були грубі порушення Регламенту Верховної Ради. І це вже, на превеликий жаль, зовсім не вперше, це вже набирає ознак системного явища. Мова йде про численні факти неособистого голосування народних депутатів України, тобто про кнопкодавство. І також мова йде про порушення строків надання матеріалів народним депутатам України (стаття 117 Регламенту Верховної Ради України). Під час розгляду цього питання народний депутат України Левченко у своїх виступах в обговоренні поправок 17, 18, 39, 41, 54 та 110 звертав увагу головуючих на пленарному засіданні на порушення Регламенту Верховної Ради України, зокрема положень статті 117 під час підготовки до розгляду цього питання.

Тому я закликаю народних депутатів України підтримати цей проект постанови, скасувати це рішення, яке було прийнято у неправовий спосіб. Я зараз навіть не торкаюся змісту цього питання, хоча там теж багато про що можна сказати. Але ми повинні припиняти з цими фактами кнопкодавства, з фактами порушення Регламенту, тим паче, що вже є практика, коли Конституційний Суд відміняв рішення на підставі порушення процедури їх прийняття.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

До співдоповіді запрошується перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України Пинзеник Павло Васильович. Будь ласка.

перший заступник пинзеник п.в., голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановний Голово! Шановні колеги! У комітеті розглянуто заяву народного депутата Левченка Юрія до Голови Верховної Ради України про усунення порушень вимог Регламенту, допущених під час прийняття рішення Верховної Ради щодо законопроекту № 8044, і внесений ним проект постанови № 8044-П «Про скасування рішення Верховної Ради України від 06.12.2018 про прийняття в цілому як закону законопроекту «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо правового підгрунтя для запровадження середньострокового бюджетного планування». Народний депутат Левченко обтрунтував необхідність скасування відповідного рішення Верховної Ради неособистим голосуванням народних депутатів України, посилаючись на статтю 47 Регламенту Верховної Ради України, і порушенням строків надання матеріалів народним депутатам України (це стаття 117 Регламенту Верховної Ради України). Про це він зазначав під час своїх виступів в обговоренні поправок 17, 18, 39, 41, 54 і 110.

Ми вже неодноразово наголошували під час розгляду подібних проектів постанов на тому, що встановлення факту неособистого голосування народним депутатом не розглядається комітетом і має бути порушене і вичерпане безпосередньо під час розгляду законопроекту в залі засідань в порядку, передбаченому статтею 47 Регламенту.

Крім того, ми також звертали увагу на те, що питання строків надання матеріалів до законопроекту до другого читання стосується попередньої підготовки до розгляду законопроекту і не ϵ складовою процедури розгляду і голосування за нього. Це справедливо і до даної постанови, яку ми сьогодні розгляда ϵ мо.

Відповідно до частини восьмої статті 48 Регламенту комітет ухвалив висновок на проект постанови № 8044-П і пропонує Верховній Раді визначитися щодо прийняття чи відхилення цього проекту постанови шляхом голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, прошу провести запис на виступи. Прошу взяти участь у обговоренні. Будь ласка.

Від фракції «Самопоміч» – Роман Семенуха. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги! Безумовно, кнопкодавство — ганебне явище українського парламенту, і восьма каденція, на жаль, не виняток. Якщо насправді є підтвердження, що голосування за зазначений законопроект мало ознаки кнопкодавства, безумовно, проект постанови має бути проголосований.

Але хотілося б сказати декілька слів щодо змісту самого закону, точніше, законопроєкту про впровадження середньострокового бюджетного планування. Я переконаний, що без відповідальності чиновників, зокрема Міністерства фінансів, у такому законі буде мало сенсу.

Зверніть увагу хоча б на те, що відбувається з цифрами дефіциту Пенсійного фонду. Пам'ятаєте, як частина депутатського корпусу голосувала за так звану пенсійну реформу Гройсмана, коли ставилося за мету стабілізувати дефіцит Пенсійного фонду на відмітці 139 мільярдів гривень? Ба більше, в трирічній бюджетній резолюції, яка була подана тоді урядом, зазначалося, що дефіцит Пенсійного фонду протягом 2018, 2019 і 2020 років стабілізується на відмітці 139 мільярдів гривень. Але вже цього року внаслідок, зокрема, колосальних прорахунків і Міністерства соціальної політики, і Міністерства фінансів депутати збільшили дефіцит Пенсійного фонду цього року до 150 мільярдів гривень. В Державному бюджеті України на 2019 рік, затвердженому так само цим парламентом, дефіцит Пенсійного фонду передбачається на відмітці 167 мільярдів гривень. А це означає, колеги, що й надалі всі прорахунки Міністерства фінансів, Міністерства соціальної політики покриватимуться в ручному режимі Кабінетом Міністрів за рахунок коштів платників податків.

Тому, колеги, без впровадження відповідальності конкретних міністрів за нездатність, неспроможність обчислити елементарні цифри у такому законі, на жаль, буде мало сенсу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Від «Опозиційного блоку» – Долженков Олександр Валерійович.

ДОЛЖЕНКОВ О.В. «Опозиційний блок». Фракція «Опозиційний блок» буде підтримувати зазначений проект постанови. Тобто ми проти того, щоб чинна влада, коаліція говорили про якесь середньострокове планування.

Що таке «середньострокове планування»? Це планування на три роки: на бюджетний період і два планових, що слідують за бюджетним періодом, строки.

Але чому ми проти? Звичайно, стабільність бюджетної політики — це дуже добрий невід'ємний елемент державної бюджетної політики. Але ми проти популізму та замилювання очей людям, простим українцям, тому що чинна влада і чинна коаліція порушують бюджетний процес. Відповідно до чинної редакції бюджетного законодавства Кабінет Міністрів України порушує строки внесення бюджетних резолюцій, порушує строки розгляду бюджету, Верховна Рада України під час розгляду порушує процедуру, визначену Регламентом для розгляду відповідного проекту закону про Державний бюджет на наступний рік.

А що стосується суті бюджету на наступний рік, який був прийнятий, так нічого втішного для громадян України немає. Адже 40 відсотків дохідної частини бюджету спрямовуватиметься на виплату кредитів та процентів нашим стратегічним партнерам. Це ті кошти, які могли б бути використані на розвиток інфраструктури, соціальну допомогу громадянам, чий рівень доходу на сьогодні набагато нижчий, ніж у 2013 році. Хоч би як влада переконувала, що попередники були погані, але цифри говорять самі за себе. За рівнем ВВП, за рівнем економічного розвитку та рівнем соціального забезпечення п'ятирічне правління чинної влади себе не виправдало і не досягло тих показників, які були в 2013 році. Тому прошу підтримати цей проект постанови та скасувати таку законодавчу ініціативу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від «Блоку Петра Порошенка» – Мельник Сергій Іванович.

МЕЛЬНИК С.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 187, Хмельницька область, самовисуванець). Шановні колеги! Я все-таки хотів би звернутися до вас із пропозицією не підтримувати зазначений проект постанови, оскільки, вносячи ці зміни до Бюджетного кодексу, ми робимо перший і дуже важливий крок переходу на середньострокове планування. І саме головне, що це дасть нам можливість в наступному році вперше прийняти бюджетну декларацію. Це можливість перейти від бюджетної резолюції визначення основних напрямів бюджетної політики на наступний рік, від резолюції, де, як завжди, лунало багато критики, лозунгів, до декларації. І це дасть нам можливість потім не сперечатися в залі про заходи з підтримки сільгоспвиробників, коли кожного року ми покладаємо великі надії на профільне міністерство і профільний комітет, а саме зал визначатиме механізми і інструменти щодо тих чи тих заходів, тих чи тих напрямів бюджетної підтримки і визначатиме бюджет як інструмент підтримки економіки України.

Тому я все-таки прошу вас не підтримувати зазначений проект постанови і дати можливість Міністерству фінансів у наступному році розробити бюджетну декларацію. Це дасть нам можливість потім по факту її допрацювати. Звичайно, є багато, скажімо, критики щодо форми і змісту. Але в разі подання у нас буде можливість її допрацювати і зробити наступний крок до зміни формування Державного бюджету України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від «Народного фронту» – голова фракції Максим Бурбак.

БУРБАК М.Ю. Шановні колеги, фракція «Народний фронт» не буде підтримувати даний проект постанови. Ми бачимо, що в черговий раз хочуть заблокувати прийняття бюджету, прийняття дуже важливих законів для України. Самі не голосують за бюджет, але потім реєструють такі проекти постанов. Тому вважаю, що середньострокове бюджетне планування — це крок вперед в бюджетному процесі, в реформуванні бюджетного процесу і в підготовці проекту бюджету до розгляду. Тому, шановні колеги, ще раз прошу всіх не

підтримувати даний проект постанови, голосуємо зараз і переходимо до наступного питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи має іще хтось намір виступити? Будь ласка, від «Батьківщини» — Сергій Соболєв. І хто має намір виступити, просто повідомте.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Мене дивує: ви в бюджетну ніч проголосували за створення реєстраційної мафії в Україні. Ви всі доповіли своїм виборцям, що для того, щоб продати будь-яку річ в Україні, вони мусять реєстраційній мафії, приватним підприємцям, заплатити мінімум тисячу гривень за те, щоб перевірити, як проведена реєстрація. Ви всі розказали своїм виборцям, як з вами поділили ці два мільярди, які ви отримаєте від цього? З кожним із вас поділили?!

Ви знаєте, що тепер нотаріус для того, щоб укласти угоду (дякуючи вам, що приймали ті рішення у бюджетну ніч), повинен звертатися до приватної структури, щоб взяти довідку, що реєстраційна служба, яка дала оцінку майна, не збрехала? Вам не совісно, що ви, народні обранці з фракцій більшості й інші, хто підголосовував, проголосували за те, що тепер, щоб продати елементарну річ, в найменшому селі треба тисячу гривень платити за кожну угоду? Вам не совісно? І ви після цього надалі голосуєте. Та прийдіть сюди, покайтеся всі за те, що ви накоїли; за те, як прикрилися так званим бюджетом, а проголосували за 2 мільярди гривень. І після цього міністр юстиції дає доручення нотаріусам збирати з кожного громадянина 590 гривень за ще одну довідку. У вас є совість?!

Я подивлюся, як ви поїдете на округи, як ви поїдете агітувати. Список кожного, хто голосував за зміни до Бюджетного кодексу, — це вирок вам, тим, хто вирішив...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

Отже, колеги, чи ϵ ще бажаючі виступати від фракцій, груп? Обговорення завершене. І ми переходимо до прийняття рішення, колеги. Прошу всіх приготуватися до голосування, зайняти робочі місця.

Отже, нагадую: хто підтримує закон – не голосує за проект постанови; хто хоче скасувати закон і вважає це правильним – підтримує проект постанови.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття в цілому проекту Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України від 06.12.2018 про прийняття в цілому як закону законопроекту «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо правового підтрунтя для запровадження середньострокового бюджетного планування» (№ 8044-П). Хто підтримує прийняття даної постанови, прошу проголосувати. Голосуємо, колеги.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 49$.

Рішення не прийнято.

Колеги, і це дає змогу мені сьогодні невідкладно підписати проект Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо правового підґрунтя для запровадження середньострокового бюджетного планування». І я зроблю це невідкладно після закінчення пленарного засідання. Отже, проект постанови відхилено.

Хочу вам повідомити, що до президії надійшли заяви від двох фракцій — «Самопомочі» і «Батьківщини» — на перерву. Вони готові замінити перерву на виступ. Після того, колеги, за нашою щорічною традицією я запрошу до залу представників скаутської організації «Пласт» для вручення Вифлеємського вогню. І тому я прошу всіх за-йти до залу, через 3-4 хвилини я запрошу пластунів і буде правильним, якщо всі повернуться до залу під час цієї урочистої події.

Зараз я запрошую до виступу від двох фракцій Єгора Соболєва. Будь ласка, 3 хвилини.

СОБОЛЄВ Є.В., член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). До мене звернулася активістка «Автомайдану» Катерина Бутко і попросила озвучити ці факти з парламентської трибуни. Дуже важливо, щоб люди знали, що просто зараз чинні судді мають делегувати до Вищої ради правосуддя чотирьох своїх представників.

Вища рада правосуддя — це головний орган для відбору і покарання суддів, які не відповідають стандартам доброчесності, які не здійснюють правосуддя. І одна з проблем, яка не вирішена цим парламентом, яка не вирішена Президентом, — це наповнення Вищої ради правосуддя принциповими людьми. Коли люди приходять в суди і не можуть там отримувати закон, коли приходить бізнес і не може отримати захист прав власності, врешті-решт це все покривається і управляється з Вищої ради правосуддя.

«Автомайдан» просить звернути увагу на кандидатів, які претендують, щоб бути делегованими від суддів до Вищої ради правосуддя. Це судді, на яких немає де тавра ставити. Це судді, які брали участь у репресіях майданівців. Це судді, які всі без виключення не можуть пояснити походження свого майна.

Я хочу навести тільки один приклад. У подарунок — квартира і паркомісце в самому центрі столиці. Будинок преміум-класу «Липська вежа» на вулиці Інститутській. Вартість подарунку — від 20 до 50 мільйонів гривень. Ось які люди хочуть представляти суддів у Вищій раді правосуддя. Зрозуміло, що якщо вони туди потраплять, то вони будуть і надалі покривати корупцію, покривати неправосуддя.

На жаль, те саме хоче зробити і Генеральний прокурор Юрій Луценко. Відповідно до Конституції він має право разом з іншими прокурорами делегувати двох представників прокуратури до Вищої ради правосуддя. Що цікаво, що це має бути зроблено в квітні відповідно до встановленого порядку і процедур. Але Юрій Луценко чомусь поспішає, очевидно, переживає за результати президентських виборів, як думають представники «Автомайдану» і не лише вони.

I так само всі п'ятеро кандидатів, які хочуть бути представниками прокуратури у Вищій раді правосуддя, не пройшли перевірку доброчесності з боку громадськості.

Я прошу спікера парламенту доручити антикорупційному і правовому комітетам Верховної Ради взяти ситуацію під контроль і разом з Національним антикорупційним бюро допомогти не допустити корумпованих суддів у Вищу раду правосуддя...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, шановні колеги, я прошу народних депутатів зайти до залу. Колеги, поверніться до залу, зараз будуть заходити пластуни. Будь ласка, займіть робочі місця.

Шановні народні депутати, з 1986 року в усьому вільному християнському світі існує прекрасна передріздвяна молодіжна акція: скаути з різних країн світу запалюють вогонь від лампадки у Вифлеємі на місці народження Ісуса Христа і роздають його, аби він до Різдва потрапив до кожної родини. Цей вогник передають до храмів, державних установ, лікарень, дитячих будинків. Українські пластуни розповсюджують цей вогонь в Україні. Знаково, що вони повезуть цей вогонь на передову для наших українських захисників, щоб воїни, які перебувають далеко від своїх родин, змогли відчути дух Різдва.

Запрошую пластунів внести Вифлеємський вогонь миру з місця народження Ісуса Христа до зали пленарних засідань. Колеги, давайте привітаємо наших пластунів оплесками (Оплески). Прошу запросити.

(Лунає різдвяна пісня).

СКОРОХОД К.Л., голова Київського осередку Національної скаутської організації України «Пласт». Шановні народні депутати! Для пластунів це стало гарною традицією — передавати щороку Вифлеємський вогонь миру до Верховної Ради. Для нас це висока честь. Вифлеємський вогонь миру — це важливий різдвяний символ, і пластуни вже 20 років передають його у школи, церкви, державні установи, громадські організації, а тепер і на передову на Донбас, щоб він символічно зігрівав наших воїнів. Дуже важливо, щоб цей вогник як символ Різдва потрапив до кожного, хто у ці різдвяні дні не може бути вдома, у колі родини.

Поширюючи цей вогонь, скаути усього світу мають на меті поширити та нагадати про важливість добра, любові, єдності та миру. В буденному житті ми можемо забувати про ці важливі речі, проте вони і надалі залишаються актуальними, особливо в очікуванні Різдва.

Рівно 30 років тому, у 1988 році, у підпільній молодіжній газеті «Спадщина», яка видавалася у Львові, Андрій Парубій написав статтю про необхідність відродження молодіжної скаутської організації «Пласт» (Оплески).

І сьогодні від імені Національної скаутської організації України «Пласт» висловлюємо подяку Голові Верховної Ради України Андрію

Парубію, почесному пластуну та людині, яка стояла біля витоків відродження «Пласту» в Україні, за підтримку українського скаутського молодіжного руху.

Дякуємо всім народним депутатам, які усвідомлюють важливість підтримки молодіжного скаутського руху, і всім, хто допомагає «Пласту» для виховання майбутніх лідерів в Україні.

Ми хочемо передати Голові Верховної Ради України і всьому парламенту цей Вифлеємський вогонь як символ любові, добра та єдності. Нехай він вас надихає на мудре рішення для блага нашої держави, а також дарує різдвяну радість в очікуванні народження Христа.

Дякуємо! СКОБ і слава Україні! (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, Національна скаутська організація «Пласт» є однією з найбільших і найдавнішою молодіжною організацією в Україні. Український «Пласт» існує вже понад 100 років. У час створення «Пласту» в його лавах були сотні і тисячі українських лідерів. Серед них видатні особистості: головний командир УПА Роман Шухевич, провідник ОУН Степан Бандера (курінь «Червоної калини»), всесвітньовідомий економіст Богдан Гаврилишин, кардинал Любомир Гузар.

І я від імені парламенту за заслуги перед українським народом нагороджую Національну скаутську організацію України «Пласт» Почесною грамотою Верховної Ради України. Вітаю «Пласт»! Сильно, красно, обережно, бистро — СКОБ! Щиро дякую пластунам! Слава Україні! (Оплески).

(Лунає різдвяна пісня).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, дякую вам, дітки! Дякую вам, пластуни! Успіхів вам і перемоги всім нам! СКОБ! Слава Україні!

Колеги, кожен зможе взяти Вифлеємський вогонь з Верховної Ради до своїх домівок. А зараз ми продовжуємо нашу непросту роботу.

Колеги, сьогодні, як ми і домовлялися на засіданні Погоджувальної ради, нам треба розглянути проект Закону «Про внесення змін

до Земельного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо протидії рейдерству». Я нагадаю, що на засіданні Погоджувальної ради голова комітету звернувся з проханням, щоб цей законопроект, який достатньо об'ємний і має велику кількість поправок, ми розглянули сьогодні, а завтра проголосували. Хочу нагадати, що завтра один з двох блоків, які ми будемо розглядати, саме блок питань аграрної політики. У тому блоці ми розглянемо і всі питання, які стосуються продовження мораторію на продаж землі. Але щоб завтра ми не забирали півтори-дві години часу, ми спільно на засіданні Погоджувальної ради домовилися, що сьогодні ми розпочнемо розгляд проекту закону № 8121. Завтра ми зможемо проголосувати і прийняти рішення щодо нього.

І тому, колеги, я оголошую про перехід до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо протидії рейдерству» (№ 8121). Запрошую до доповіді голову підкомітету Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин Кулініча Олега Івановича. Будь ласка.

КУЛІНІЧ О.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одномандатний виборчий округ № 147, Полтавська область, самовисуванець). Доброго дня, шановні колеги! На ваш розгляд вноситься підготовлений до другого читання проект Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо протидії рейдерству» (№ 8121). Хочу нагадати, що законопроект спрямований на усунення тих проблем в законодавстві, що провокують рейдерство в аграрній сфері. На сьогодні це є величезною проблемою в галузі. Ми маємо численні випадки, коли без відома учасників сільськогосподарських підприємств змінюється їх склад. Поширеною схемою, на жаль, є державна реєстрація поверх старих договорів оренди землі нових договорів з іншими орендарями.

Законопроект є комплексним і містить низку заходів, спрямованих на боротьбу з цим ганебним явищем. Зокрема, власникам земельних ділянок та учасникам господарських товариств надається можливість встановлення за власною ініціативою обов'язковості нотаріальної форми усіх документів щодо транзакцій із цими об'єктами.

Вказані обтяження будуть внесені до державних реєстрів. Усе це відбуватиметься добровільно, шляхом підписання власником відповідної вимоги у нотаріуса, і дасть йому можливість застрахувати себе від підроблення підписів на договорах оренди землі та зміни учасників господарських товариств.

Також, що дуже важливо, законопроект зобов'язує уряд за кошти державного бюджету провести інвентаризацію усіх земельних ділянок, інформація про які відсутня у Державному земельному кадастрі. На сьогодні мова йде про майже 20 відсотків загальної кількості сформованих земельних ділянок. Це близько 8 мільйонів земельних ділянок. Відомості про них на сьогодні, на жаль, ϵ лише у паперовій формі, і в електронній базі Державного земельного кадастру вони не відображаються.

Законопроект передбачає обов'язок уряду організувати проведення землевпорядних робіт і внесення відомостей про земельні ділянки до кадастру у формі електронних документів. Наповнення кадастру відомостями про такі земельні ділянки унеможливить значну кількість рейдерських схем із захоплення цих земель, у тому числі і подвійну реєстрацію договорів оренди землі.

Законопроект також повністю автоматизує відносини між Державним земельним кадастром та Державним реєстром речових прав на нерухоме майно. Зараз такі відносини відбуваються у напівавтоматичному режимі, між кадастром і реєстром відбувається обмін запитами та відповідями. Наприклад, здійснюється реєстрація оренди землі, реєстратор запитує у кадастру, чи є старі договори оренди. На практиці відповідь на запит може прийти невчасно або не прийти взагалі. Внаслідок цього поверх старого договору реєструється новий, з іншим орендарем. Законопроект передбачає автоматичну взаємодію, коли вся необхідна інформація буде надаватися без втручання людини, таким чином ми технічно унеможливлюємо зловживання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, доповідач просить додати йому часу для доповіді. Я думаю, що ніхто не буде заперечувати, адже це важливий законопроект. Будь ласка, 5 хвилин. Олегу Івановичу, будь ласка.

КУЛІНІЧ О.І. Дякую. Законопроект також передбачає, що з кадастру можна буде одержати витяг, у якому буде вся інформація про земельну ділянку — і кадастрові відомості, і офіційні відомості Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. Це реальний принцип єдиного вікна. До того ж законопроект надає можливість одержати будь-яку інформацію з Державного земельного кадастру в електронній формі через Інтернет. Людина оплачує відповідні відомості — і зразу ж онлайн одержує витяг, їздити за паперовими документами нікуди не потрібно буде. Паперові витяги, які у нас, на жаль, часто підробляють, мають відійти в минуле, їх не повинно бути взагалі.

Дуже суттєві зміни передбачені цим законопроектом щодо державної реєстрації оренди землі. На сьогодні реєстр речових прав на нерухоме майно побудований виключно на заявницькому принципі. Що це означає? Строк договору оренди землі давно закінчився, а у реєстрі він буде зазначений як чинний до того моменту, поки одна із сторін не подасть заяву про реєстрацію припинення договору. Законопроект змінює це явище. Реєстрація буде чітко прив'язана до строків оренди. Усі відомості про оренду будуть в реєстрі виключно до тієї дати, яка зазначена в договорі оренди.

Законопроектом пропонуються суттєві зміни до процедури поновлення договорів. На сьогодні ми маємо ситуацію, коли замість письмових пропозицій орендаря про поновлення договору власнику відсилаються пусті конверти і таке інше. У результаті ми часто взагалі не можемо сказати, чи є договір оренди чи ні. Цим широко користуються рейдери. Законопроект наводить лад у цьому питанні, і весь процес поновлення буде проходити через реєстр прав. Якщо договором передбачено автоматичну пролонгацію, то кожна із сторін зможе відмовитися від поновлення, подавши заяву до реєстру. Якщо заяву подано, договір виключається з реєстру, якщо ні — реєстр фіксує той факт, що договір поновлено.

Крім викладених положень, законопроект містить ще багато інших новацій, які спрямовані на боротьбу з рейдерством. Сподіваюся, що вони сприятимуть наведенню ладу у цих питаннях.

З часу прийняття законопроекту в першому читанні суб'єктами законодавчої ініціативи було подано до комітету 188 поправок та пропозицій. З них пропонується врахувати повністю, частково або редакційно — 113, відхилити — 75.

Від імені комітету хочу подякувати працівникам секретаріату комітету, всім членам аграрного комітету, які провели величезну роботу і напрацювали комплексний законопроект. Хочу подякувати також представникам Держгеокадастру, Міністерству юстиції, профільним асоціаціям, які брали активну участь у підготовці законопроекту до другого читання. Його прийняття саме на часі, бо маємо безліч звернень від профільних асоціацій, від обласних державних адміністрацій, від фермерів, від аграріїв, які давно просять, щоб цей законопроект став нарешті законом і ми захистили наших фермерів, аграріїв від такого ганебного явища, як рейдерство.

На мій погляд, законопроект вийшов збалансованим, якісним, тому закликаю вас, шановні колеги, підтримати його. Комітет рекомендує Верховній Раді України прийняти цей проект закону в другому читанні та в цілому як закон. Єдина річ, ми провели узгодження тексту законопроекту з представниками фракцій. Є позиція фракції «Батьківщина» щодо перенесення строку набрання чинності змінами до Земельного кодексу України щодо порядку проведення електронних земельних торгів: до 1 січня 2020 року. Зараз проводиться пілотний проект з таких торгів. Потрібен час, щоб можна було завершити цей проект і оцінити його результати. Я вважаю, що це цілком логічна пропозиція, тому для стенограми я хотів би, щоб, дійсно, цю пропозицію було враховано і строк перенесено до 01.01.2020 року. Комітет з такою пропозицією погоджується.

Враховуючи великий обсяг законопроекту, прошу доручити комітету разом з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити техніко-юридичне доопрацювання проекту закону.

Дякую за увагу. І прошу вас, шановні колеги, підтримати цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, даний законопроект має близько 200 поправок. Я називатиму номери поправок, відповідно, хто матиме намір виступити чи поставити поправку на підтвердження, шляхом піднімання руки зможе це повідомляти.

Отже, поправка 1. Не наполягає.

Поправка 2. Не наполягає.

Поправка 3. Не наполягає.

Поправка 5.

Будь ласка, Іванчук Андрій Володимирович.

ІВАНЧУК А.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановний пане Голово! Шановний пане доповідачу! Поправка 5 нашого колеги Мартовицького передбачає друге речення абзацу другого підпункту 2 пункту 1 розділу І законопроекту після слів «Власник земельної ділянки» доповнити словами «крім земель державної та комунальної форми власності».

Поясніть, будь ласка, чому комітет не підтримав дану поправку. На мій погляд, вона гармонічно влилася б у тіло законопроекту.

Дякую.

КУЛІНІЧ О.І. Дякую, пане Андрію.

Поправкою 5 пропонується заборонити державі та територіальним громадам встановлювати обов'язковість нотаріального посвідчення договорів про встановлення земельного сервітуту. Проте, на думку комітету, держава й громади повинні мати ті самі засоби боротьби з рейдерством, що і приватні власники. Тому логічно, що комітет відхилив дану поправку.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ви наполягаєте на голосуванні, так? Прошу народних депутатів проголосувати.

((3a)) - 57.

Рішення не прийнято.

I наполягає народний депутат Мартовицький. Прошу. Також поправка 5.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ № 36, Дніпро-петровська область, самовисуванець). Дякую. Виборчий округ № 36, Павлоград, Тернівка, Першотравенськ (Павлоградський район), фракція «Опозиційний блок». У рішенні комітету є пропозиція: «Власник

земельної ділянки також може встановити вимогу нотаріального посвідчення договору про встановлення земельного сервітуту та скасувати таку вимогу».

Я пропоную і кажу про те, що норма не має поширюватися на земельні ділянки державної та комунальної форм власності, оскільки фактично запровадження можливості встановлення обов'язковості нотаріального посвідчення договору призведе до здорожчання вартості сервітуту. Якщо в державному комунальному бюджеті не будуть передбачені витрати на це, то вони будуть покладені на користувачів сервітуту.

Тому я пропоную і вимагаю поставити поправку 5 на голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Хотів би ще раз зазначити, що на думку комітету, держава і територіальні громади повинні мати ті ж самі засоби для боротьби з рейдерством, що й приватні власники. Тому цілком логічно, що комітет вашу поправку відхилив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я так розумію, що ми вже проголосували і визначилися стосовно поправки 5. «За» було 57 голосів. Рухаємося далі. Наступна поправка 6.

Народний депутат Пташник. Прошу.

ПТАШНИК В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! Я хочу звернути увагу, що даною редакцією законопроекту пропонується норма, відповідно до якої власник може встановити вимогу про нотаріальне посвідчення договору. І ця вимога буде вважатися одностороннім правочином.

Я цілком розумію ідею щодо запобігання рейдерству тих, хто розробляв цей законопроект. Але хочу сказати, що з точки зору цивілістики це абсолютний нонсенс і абсурд. Адже почитайте, будь ласка, що таке правочин, що вважається одностороннім правочином, і,

напевне, ви зрозумієте, що одностороннім правочином ϵ те, що створює права та обов'язки виключно для особи, яка його і заявляє. Я не дуже розумію, як це діятиме на практиці і чи врахували ви відповідні зміни і до всього цивільного законодавства, адже в такому разі потрібно було внести багато змін.

Тому прошу підтримати мою поправку і виключити таку норму.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Комітет відхилив поправку 6, якою пропонується не надавати можливості власникам землі встановлювати обов'язковість нотаріального посвідчення договору про встановлення земельного сервітуту. Проте, на думку комітету, така можливість є дієвим засобом боротьби з підроблення підписів на таких договорах, тим паче, що це відбувається цілком добровільно. І більшість членів комітету, які прийняли таке рішення, вважають, що це буде дієвим засобом боротьби із рейдерством. Тому й комітет вашу поправку відхилив.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Наступна поправка 7, народний депутат Семенуха. Прошу... Я перепрошую. Народний депутат Пташник, ви наполягає на голосуванні. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 57$.

Рішення не прийнято.

Поправка 7. Народний депутат Семенуха.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги, згідно з проектом закону договір про встановлення земельного сервітуту може бути посвідчений нотаріально за домовленістю сторін. Водночас у Цивільному кодексі передбачено, що на вимогу фізичної або юридичної особи будь-який договір за її участі може бути посвідчений нотаріально. Тобто нотаріус не може відмовити в такому посвідченні, якщо це буде вимога хоча б однієї сторони договору.

Тому пропоную узгодити це питання, адже не можна допустити колізії подвійного трактування на законодавчому рівні. Інакше цей закон будуть використовувати відповідно до інтересів окремих осіб, чого не можна допустити.

Прошу підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Комітет, прошу.

КУЛІНІЧ О.І. Поправка 7 практично дублює поправку 6, і логіка комітету була в тому, що якраз добровільне посвідчення є таким дієвим засобом боротьби з рейдерськими схемами, які, на жаль, існують на сьогодні. Повторюю: добровільне. Виходячи з такої логіки, комітет відхилив вашу поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ви наполягаєте на голосуванні? Прошу народних депутатів проголосувати, поправка 7.

((3a)) - 52.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 8. Народний депутат Пташник, прошу.

ПТАШНИК В.Ю. Ця поправка також стосується встановлення і визначення вимоги нотаріального посвідчення як одностороннього правочину.

Я хочу звернути увагу на те, що про дану проблему і про ті проблеми, які виникнуть після прийняття цього законопроекту як закону, казало і Головне науково-експертне управління, і Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради України. І вони також зауважували, що прийняття такої норми призведе до абсолютного нерозуміння законодавства, а також у цьому є втручання в норми цивільного законодавства. І я думаю, що, якщо ви запитаєте науковців, які цивільним законодавством займаються багато-багато років, то вони будуть дуже здивовані такою конструкцією. Тому я вам пропоную або вносити зміни комплексно і вносити відповідні зміни цілком до всього законодавства, або не втручатися і не змінювати концепцію і логіку того, що потрібно вважати правочином, а що є відповідною вимогою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Той самий коментар, що й до поправки 6. Я хотів би зазначити, що ця норма повністю узгоджена і з Міністерством юстиції, і з Нотаріальною палатою. Думаю, що ніяких колізій в разі прийняття законопроекту (а я сподіваюся, що він буде прийнятий як закон) не буде і він нормально функціонуватиме. Прийняті норми, дійсно, забезпечать ефективний захист у боротьбі із рейдерськими схемами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ви наполягаєте на голосуванні? Прошу народних депутатів визначитися.

((3a)) - 38.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 9. Народний депутат Мартовицький.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В. Фракція «Опозиційний блок». В остаточній редакції комітету пропонується: «За домовленістю сторін договори про надання права користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб або для забудови можуть бути посвідчені нотаріально».

Я вважаю, що норма не має поширюватися на земельні ділянки державної та комунальної форми власності, оскільки фактичне запровадження можливості встановлення обов'язковості нотаріального посвідчення договору призведе до здорожчання вартості сервітуту. А оскільки в державному комунальному бюджеті не буде передбачено витрат на це, то вони будуть покладені на користувачів сервітуту. Я прошу поставити мою поправку на підтвердження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Дякую.

Правкою 9 пропонується заборонити державі та територіальним громадам встановлювати обов'язковість нотаріального посвідчення договорів емфітевзису та суперфіцій. Проте, на думку комітету,

держава і громади повинні мати ті самі засоби для боротьби з рейдерством, що й приватні власники. Тому логічно, що комітет відхилив вашу правку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Народний депутат наполягає на голосуванні. Прошу визначатися. Поправка 9.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 47$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 10. Народний депутат Пташник.

ПТАШНИК В.Ю. Ця поправка також стосується скасування необхідності нотаріального посвідчення вимоги як окремого правочину. Ви щойно зазначили, що ця ідея підтримується і Міністерством юстиції, і Нотаріальною палатою, тому я хотіла би почути від вас коментар. Це буде окрема нотаріальна дія, яка, відповідно, потребуватиме окремої процедури архівування, яку потрібно буде вчиняти нотаріусам, окремо потрібно буде збирати документи, які будуть встановлювати особу, і таку нотаріальну дію треба буде забезпечити купою паперових документів. Крім того, це покладе додаткові обтяження також і на наших громадян, адже, відповідно, за цю процедуру, за вчинення нотаріальної дії, потрібно буде платити додаткові кошти.

Яким чином це питання врегульовано в законопроекті? Які нормативні підзаконні правові акти вже розроблені для того, щоб застосувати таку норму на практиці?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Коментар практично буде такий самий, як і до попередньої поправки. На думку комітету, добровільне нотаріальне посвідчення абсолютно логічне для договорів емфітевзису та суперфіцій. На думку комітету, і держава, і територіальні громади повинні мати ті самі засоби боротьби з рейдерством, що і приватні особи. Тому комітет цю поправку відхилив.

Хочу також зазначити, що законопроект вносить комплексні зміни до Цивільного кодексу, тому все це узгоджується і з цивільним законодавством. Абсолютно ніяких додаткових паперових документів, я думаю, на практиці не буде. І ми консультувалися і з Нотаріальною палатою, і з приватними нотаріусами і провели не одну зустріч з Міністерством юстиції. Запропонована норма нормально працюватиме у практиці, захистить наших аграріїв від рейдерських схем і захоплень.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ви наполягаєте на голосуванні, так? Прошу депутатів визначатися.

((3a)) - 39.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 11.

Народний депутат Семенуха. Наполягаєте?

СЕМЕНУХА Р.С. Я перепрошую, яка поправка?

ГОЛОВУЮЧА. Поправка 11. Не наполягаєте. Добре.

Наступна поправка 13. Відхилена. Народний депутат Пташник, ви наполягаєте? Не наполягає. Добре.

Наступна поправка 14.

Народний депутат Бакуменко. Прошу.

БАКУМЕНКО О.Б., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). «Блок Петра Порошенка». Поправка 14. Даною поправкою пропонується уточнити редакцію абзацу другого частини першої статті 123 Земельного кодексу України, а саме прописати, що рішення розпорядників земель державної та комунальної власності при передачі їх у користування може прийматися не лише на підставі проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок, а також на підставі іншої передбаченої цим кодексом документації із землеустрою, за якою здійснювалося формування земельних ділянок.

Ми розуміємо, що дана поправка подана з порушенням вимог статті 116 Регламенту. Але, як на вашу думку, чи достатньо врегульовано у статті 123 Земельного кодексу України перелік видів документів із землеустрою, на підставі якого розпорядники земель державної і комунальної форми власності приймають рішення про передачу їх у користування? Можливо, є необхідність уточнити, що рішення може прийматися на підставі іншої передбаченої Земельним кодексом документації із землеустрою, за якою здійснювалося формування земельних ділянок?

Спасибі за відповідь.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Дякую, Олександре Борисовичу. Поправкою 14 пропонуються редакційні поправки до статті 123 Земельного кодексу України, які визначають порядок передачі земель державної та комунальної форм власності в оренду, проте дані питання не є сферою регулювання цього законопроекту. Тому цілком логічно, що комітет цю правку відхилив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ви наполягаєте на голосуванні? Прошу голосувати.

 $\langle\!\langle 3a \rangle\!\rangle - 35$

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 15. Народний депутат Івченко. Ви наполягаєте? Ні.

Наступна поправка 17. Народний депутат Пташник. Не наполягаєте.

Наступна поправка 19.

Народний депутат Мартовицький. Прошу.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В. Дякую. Фракція «Опозиційний блок». Я пропонував підпункт 5 пункту 1 законопроєкту виключити. Адже фактично запропоновані в законопроєкті зміни призведуть до збільшення фінансового навантаження на суб'єкти господарювання у випадку придбання ним прав на земельну ділянку на конкурентній основі. Комітет відхилив мою пропозицію. Тому я прошу доповідача

розповісти, чому це відхилено, і поставити мою пропозицію на підтвердження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Дякую. Поправкою 19 пропонується виключити із законопроекту норму щодо підвищення гарантійного внеску під час проведення земельних торгів. Проте вказана норма спрямована на боротьбу зі зривом земельних аукціонів. Я думаю, що всі, хто з цим якимось чином пов'язаний чи цікавиться, знає, що на сьогодні гарантійний внесок є дуже малий. Є дуже багато випадків, коли певна особа виграє аукціон, але відмовляється сплачувати орендну плату. Наприклад, у Полтавській області таких випадків було дуже багато, та й не тільки в Полтавській області. Це серйозна проблема. Тому і за статистикою Держгеокадастру, з якою ми ознайомилися, такі випадки становлять чверть від усіх проведених аукціонів.

Законопроект збільшує гарантійний внесок від 5 до 50 відсотків стартового розміру орендної плати. У разі відмови переможця укласти договір оренди ця сума не буде йому повернута. Я вважаю, що це абсолютно логічно і правильно. І це дасть можливість уникнути тих зловживань, які, на жаль, є зараз під час проведення земельних торгів. Тоді виграватимуть ті, хто планує обробляти цю земельну ділянку, а не зловживати на земельних торгах і не порушувати законодавство. Будуть забезпечені умови, щоб вигравали ті, хто насправді оброблятиме земельну ділянку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ви наполягаєте на голосуванні. Прошу народних депутатів визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 41$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 22, народний депутат Пташник.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Поправку враховано.

ГОЛОВУЮЧА. Поправка 21 народного депутата Кулініча. Прошу ввімкнути мікрофон народного депутата Івченка.

ІВЧЕНКО В.Є., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Я дякую, що ми внесли цю поправку. Але водночас я хотів би, щоб ми розуміли, що цією поправкою ми запроваджуємо електронні торги. І ми завжди говоримо про підсилення ролі місцевого товаровиробника, який фактично і має обробляти відповідну земельну ділянку, саме він, місцевий товаровиробник повинен мати право на участь у електронних торгах на певній місцевості. І дякую вам, що ви говорите про те, щоб відкласти, скажімо, на рік проведення електронних торгів. Але скажіть, будь ласка, чому ви не запроваджуєте пріоритет саме місцевого товаровиробника, коли він бере участь фактично як конкурсант в електронних торгах?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Я дякую вам, пане Вадиме, за безпосередньо вашу участь у розробці даного законопроекту, підготовці його до другого читання. Що стосується електронних торгів, то вашу пропозицію я зачитав для стенограми, комітет підтримує те, щоб цю норму відтермінувати до 01.01.2020 року.

А щодо допущення місцевих виробників, то це треба вирішувати, можливо, або на рівні підзаконних актів, або окремим законом, бо має бути рівна конкуренція і ми не повинні порушувати ні Конституцію, ні права громадян, які бажають обробляти цю земельну ділянку і добре платити за оренду, навіть якщо це не місцевий агровиробник. Тільки з цієї логіки комітет цю поправку відхилив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Народний депутате Івченко, ви наполягаєте на голосуванні? Ні?

КУЛІНІЧ О.І. Поправку враховано.

ГОЛОВУЮЧА. Я розумію, що її враховано, але чи була вимога поставити на підтвердження? Дякую.

Рухаємося далі. Поправка 22. Народний депутат Пташник.

У мене позначено, що поправку відхилено. Чи ви наполягаєте? Прошу, ввімкніть, будь ласка, мікрофон.

ПТАШНИК В.Ю. Насправді цю поправку враховано по суті. Тому я думаю, що це помилка в таблиці і просто секретаріату треба уважніше подивитися в таблицю і «відхилено» поміняти на «враховано по суті».

Дякую. Не наполягаю.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Наступна поправка 24.

Прошу, ввімкніть мікрофон народного депутата Івченка.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановний доповідачу, я хочу зауважити, що, знаєте, ми завжди говоримо про деякі правила обігу земель. Так ось, хочу вам нагадати, що в цих правилах обігу в будь-яких країнах є певні пріоритети. Наприклад, у Франції ти не можеш взяти земельну ділянку, якщо ти не орендуєш її на дев'ять років. У Данії ти не маєш проживати далі ніж за 17 кілометрів від цієї земельної ділянки.

Що це означає? Це означає, що аби ми в цих поправках щодо електронних земельних торгів віддали пріоритет саме, наприклад, обласним товаровиробникам, які мають право участі безпосередньо в електронних торгах, ми б створили вже певні правила. А так, у нас трапляється ситуація, коли в Києві сидить псевдофермер, бере участь в усіх електронних торгах і потім бере цю земельну ділянку в оренду. А реально він віддає ці земельні ділянки в суборенду тим фермерам, які працюють на місцевості.

Я за те, щоб ми прибрали псевдофермерів...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

I прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Я хотів би зазначити, що це питання не зовсім відноситься до питань боротьби з рейдерством, які вирішує цей законопроект. Думаю, що ви добре знаєте, що всі ці речі, ми, як змогли, врахували в законопроекті № 7060, який проголосували. І тому я думаю, що ми й надалі будемо працювати над цим і в комітеті, і в сесійному залі, щоб приходив працювати на землі той, хто цього бажає, хто буде сплачувати орендну плату, хто не буде в тіні, і я готовий працювати разом з вами якраз для цього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ви не наполягаєте на підтвердженні? Дякую.

Поправка 25. Не наполягає народний депутат.

Поправка 28. Не наполягає.

Поправка 26.

Виступатиме народний депутат Пташник. Так? Прошу.

ПТАШНИК В.Ю. Очевидно, що стосовно моєї поправки, напевно, я і виступатиму. Ця поправка також стосується нотаріального посвідчення вимоги як одностороннього правочину. Я хотіла б спеціально для народних депутатів і доповідаючого зачитати висновок Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України: «...правова конструкція «встановлення (скасування) вимоги як односторонній правочин» є дискусійною, оскільки не узгоджується з відповідними термінами, використаними у чинному Цивільному кодексі України».

Подібне зауваження, до речі, було висловлене і у висновку Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, який вони надавали до першого читання. І тому я повністю підтримую наших експертів і ще раз звертаю увагу на те, що Цивільним кодексом все-таки цей інститут не узгоджується. Недарма наші юристи також про це зауважують.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Поправкою 26 пропонується виключити із законопроекту норму щодо надання права учаснику приватного підприємства встановлювати обов'язковість нотаріального посвідчення документів щодо відчуження частки у статутному капіталі підприємства. Проте ця норма є однією з ключових, я сказав би, центральних у даному законопроекті і спрямована якраз на боротьбу з підробленням документів і зміни учасників підприємства. Учаснику приватного підприємства надається право самостійно визначити, що будь-які правочини щодо його частки матимуть силу лише в разі їх нотаріального посвідчення. За таких умов підробити підпис буде неможливо. Учасник приватного підприємства має право добровільно застрахувати себе від підроблення підпису на відчуження частки в статутному капіталі у нотаріуса. Ще раз повторюю, добровільно.

Я думаю, що це абсолютно дієва норма, вона узгоджена з Мін'юстом, з Нотаріальною палатою, вона буде нормально працювати на практиці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ви наполягаєте на врахуванні? Прошу народних депутатів голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 33$.

Рішення не прийнято.

Поправка 28. Народний депутат не полягає.

Поправка 29.

Народний депутат Пташник. Прошу.

ПТАШНИК В.Ю. Ви знаєте, якщо у людей виникнуть на практиці проблеми у зв'язку з прийняттям даної норми, якщо її буде прийнято, то я думаю, що у стенограмі важливо зафіксувати, хто і що відстоював, і які висновки лунали в залі.

Тому я зачитаю ще зауваження Головного науково-експертного управління: «Необхідно вказати на те, що «встановлення (скасування) вимоги» жодним чином не можна вважати цивільно-правовим одностороннім правочином [...] довільне встановлення прав та обов'язків однією особою — учасником цивільних відносин для іншої особи, яка є юридично рівною та має ті ж самі права і обов'язки, що і перша особа,

суперечить принципам цивільного права і допускається лише у заповіті як особистому розпорядженні фізичної особи на випадок її смерті, та й то спадкодавець має право прийняти спадщину або відмовитися від неї».

Це для стенограми, для того щоб і Нотаріальна палата, яка з ваших слів, з цим погодилася, також бачила і відповідно, можливо, реагувала на це.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Даною поправкою пропонується виключити із законопроєкту норму щодо надання права власнику нерухомого майна встановлювати обов'язковість нотаріальної форми документів щодо надання в користування цього майна. Проте ця норма, повторюю, також ϵ однією із ключових у законопроєкті і абсолютно правильна, і важлива, і спрямована якраз на боротьбу з підробленням документів на договорах користування нерухомістю, такою як земля, будівлі тощо.

Ми надаємо право власнику нерухомості добровільно, ще раз повторюю, добровільно застрахувати себе від підроблення підписів на договорах оренди користування майном у нотаріуса. Абсолютно нормальна норма. Тому комітет вашу поправку відхилив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу народних депутатів визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 32$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 31.

Народний депутат Мартовицький. Прошу.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В. Дякую. Фракція «Опозиційний блок». Я в своїй поправці 31 пропонував перше речення абзацу третього пункту 4 розділу І законопроекту після слів «Власник нерухомого майна» доповнити словами «крім земель державної та комунальної

форми власності». Але комітет не підтримав поправку і надав такий аргумент: прийняття поправки призведе до обмеження прав держави та органів місцевого самоврядування.

Я прошу доповідача надати пояснення, а мою пропозицію поставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Поправкою 31 пропонується заборонити державі та територіальним громадам встановлювати обов'язковість нотаріального посвідчення договорів, предметом яких є нерухоме майно. Проте, на думку комітету, держава і громади повинні мати ті самі засоби боротьби із рейдерством, що і приватні власники. Ще раз повторюю: всі повинні мати рівні умови у боротьбі з рейдерством. Тому цілком логічно, що комітет вашу поправку відхилив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу народних депутатів визначитися. Прошу голосувати. «3а» - 28.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 34.

Народний депутат Івченко. Прошу.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Ви знаєте, ця поправка стосується змін до Лісового кодексу України, але хочу всім лісовикам сказати, що в цьому законопроєкті є великі плюси. Ми встановлюємо строки: до 2024 року державним лісогосподарським підприємствам здійснити державну реєстрацію права постійного користування на земельні ділянки лісогосподарського призначення, наданого їм до 2002 року.

Я вважаю, що тепер нам потрібно передбачити в бюджеті кошти для того, щоб саме лісогосподарські підприємства мали можливість: по-перше, зробити технічну документацію; по-друге, провести інвентаризацію; по-третє, обов'язково внести ці дані, зокрема, безпосередньо в земельний кадастр.

Тому це плюси даного законопроекту. І хоча мою поправку було відхилено, вважаю, що саме зміни до Лісового кодексу несуть позитив для лісогосподарських підприємств і дають можливість нарешті завершити інвентаризацію, оформлення своїх земель, які на сьогодні ϵ недооформленими і не внесені до електронних баз даних.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Поправку 34 було відхилено, бо це питання є дискусійним. Належність земель сільськогосподарського призначення до лісового фонду надає їм більший правовий захист. Крім того, ця норма не входить до сфери регулювання цього законопроекту. Я вважаю, що ми тут якраз знайшли компроміс. Лісосмуги зараз знаходяться в лісовому фонді, але вони є землями сільськогосподарського призначення. І тільки з цієї логіки вашу поправку було відхилено.

Але я дякую за те, що ми знайшли компроміс щодо тих новацій у питанні оформлення земель. Я думаю, що надалі будемо працювати. Це великий плюс для наших лісовиків.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ви наполягаєте на голосуванні? Прошу голосувати. «За» — 36.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 35. Народний депутат Пташник. Наполягаєте?

ПТАШНИК В.Ю. Я не наполягатиму на голосуванні цієї поправки, але хотіла б звернути увагу всіх присутніх на одну норму, яка пропонується цим законопроєктом. До цієї норми немає поправки, але нею пропонується встановлювати особу, яка звертається до нотаріуса, на підставі не тільки паспорта, а і всіх документів, які передбачені Законом «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус».

Тож я хочу всім тим, хто бореться з рейдером, повідомити, що такими документами ϵ , наприклад, посвідчення особи моряка, посвідчення члена екіпажу, тимчасове посвідчення громадянина України

тощо. У нотаріусів немає можливості перевірити, наскільки ці документи є оригінальними і відповідають дійсності. Тому, шановні мої антирейдери, якщо ви встановите таку норму, це призведе виключно до рейдерства, тому що будуть вашу землю продавати якраз за фіктивними посвідченнями моряка і посвідченнями членів екіпажу, які нотаріуси не зможуть адекватно перевірити і не зможуть встановити особу. Тому комітет мав би дослухатися до моїх слів і, коли ми будемо виходити на фінальне голосування, запропонувати відповідні пропозиції і вилучити норми, згідно з якими особу можна встановлювати за будь-яким документом, який передбачений Законом «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус». І я прошу комітет це зробити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Хотів би зазначити, що на сьогодні нові паспорти видаються у формі електронних карток з 14 років. Є відповідний Закон «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус», у якому є чіткий і виключний перелік документів, що посвідчують особу. Саме за цими документами нотаріус буде встановлювати особу.

Але, користуючись нагодою, оскільки в залі зараз присутня заступник міністра юстиції, просив би вас, пані головуюча, дати можливість їй також прокоментувати цю норму.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Якщо можна, будь ласка, коментар від заступника міністра юстиції.

СУКМАНОВА О.В., *перший заступник міністра юстиції України*. Дякую. Норма стосується тієї зміни, що на сьогодні відповідно до нового законодавства паспорти можуть видаватися з 14 років. Відповідно, до 14 років документом ε не паспорт, а свідоцтво про народження.

Що стосується інструкції про вчинення нотаріальних дій, то вона залишається такою самою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Оскільки народний депутат не наполягає на голосуванні поправки 35, тоді поправка 36 народного депутата Пташник. Наполягаєте?

ПТАШНИК В.Ю. Дякую. Я просто в продовження цієї дискусії хотіла би все-таки зауважити, що пропонується не встановлювати особу на підставі електронного паспорта, там такого немає. Там говориться про те, що можна встановлювати особу на підставі документів, які передбачені законом про Єдиний державний демографічний реєстр.

Відкриваємо статтю 13, будь ласка (для Міністерства юстиції спеціально), частина перша: «1) документи, що посвічують особу та підтверджують громадянство України». І далі читаю: «г) посвідчення особи моряка; д) посвідчення члена екіпажу; е) посвідчення особи на повернення в Україну; є) тимчасове посвідчення громадянина України». І також у цьому переліку ще картка мігранта, посвідчення водія тощо.

Я дуже вибачаюся, яким чином ви хочете, щоб нотаріуси перевіряли, чи оригінальним ϵ посвідчення моряка, посвідчення члена екіпажу або водійські права, чи вони підроблені, якщо вони не мають відповідного доступу до відповідних баз даних?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Ваша поправка 36 ϵ в редакції, там йдеться про інші речі. Але що стосується вашого зауваження, то ще раз хочу наголосити, що на сьогодні у нас ϵ чинний закон про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що посвідчують особу. І там ϵ чіткий перелік документів, згідно з якими нотаріус буде встановлювати особу.

Що стосується віку 14 років, то ще раз хотів би наголосити, що паспорти, які видаються у формі електронних карток, зараз у нас видаються з 14 років. Тому це абсолютно нормальна норма.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні народні депутати, ми завершили розгляд... (Шум у залі). Народний депутате Пташник, ви наполягаєте на голосуванні? Ні.

Шановні народні депутати, ми завершили розгляд поправки 36. Ми почнемо нашу роботу після перерви з поправки 38.

Веде засідання Голова Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, надійшла заява від двох фракцій про оголошення перерви на півгодини. І фракція «Народний фронт», і «Блок Петра Порошенка» просять реальної перерви для консультацій. Зважаючи на те, що зараз ми маємо півгодини, передбачені Регламентом, а потім — півгодини перерви, я запрошую всіх до залу о 13:00 для продовження розгляду питання.

О 13:00 ми розпочнемо з поправки 38. Я прошу автора поправки 38 і представника комітету о 13:00 бути на робочому місці для продовження нашої роботи.

Отже, колеги, дякую вам, і до зустрічі о 13 годині.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, час, відведений для перерви, минув швидко і непомітно, але пора продовжувати нашу роботу. Тому я прошу всіх заходити до залу.

Хочу нагадати, що ми продовжуємо розгляд проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо протидії рейдерству» (№ 8121). Це проект закону з блоку питань аграрної політики. Законопроект має близько 200 поправок. Ми розпочали його розгляд до перерви і розглянули 37 поправок. Зараз ми продовжуємо з поправки 38. І я запрошую до трибуни голову підкомітету Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин Кулініча Олега Івановича, будь ласка.

I прошу всіх авторів поправок приготуватися до продовження обговорення.

Отже, я буду так само зачитувати ті поправки, які відхилені. Хто хоче поставити на підтвердження — шляхом підняття руки.

Поправка 38, автор не наполягає. Івченко наполягав.

Стосовно поправки 38, Олегу Івановичу, будь ласка.

КУЛІНІЧ О.І. Поправка суто редакційна, усе це ніби узгоджено, тому комітет її відхилив. Така думка комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хто підтримує поправку 38, прошу проголосувати. Комітет її відхилив. Будь ласка.

(3a) - 15.

Рішення не прийнято.

Поправка 40 Пташник. Не наполягає.

Поправка 41. Не наполягає.

Поправка 42. Пане Романе. Не наполягає.

Поправка 43. Не наполягає.

Поправка 44. Не наполягає.

Поправка 46 Пташник. Не наполягає.

Поправка 47. Автори поправок, будьте активнішими, будь ласка. Не наполягає.

Поправка 48.

Поправка 49.

Поправка 50.

Поправка 53 Мартовицького. Наполягає.

Ввімкніть, будь ласка, мікрофон.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В. Дякую. Фракція «Опозиційний блок». Запропонована комітетом редакція статті, на мій погляд, призведе до неможливості оформлення похідних прав (оренда, суборенда, сервітут) з вказаними особами. Тим паче, що під зазначене обмеження може підпадати і власник майна, який має заборгованість із аліментів або кредиту.

Тому я пропоную у другому реченні підпункту 5 пункту 7 розділу І законопроекту слова «або передачі на іншому речовому праві» виключити.

Прошу поставити на голосування. Дякую.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Комітет, не будете коментувати, так? Тоді прошу народних депутатів визначитися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 23$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 54.

Прошу. Народний депутат Семенуха.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги, даною правкою я пропоную не дати можливість боржнику уникнути звернення стягнення на його майно через лазівку в законодавстві. Зокрема, пропоную уточнити умови, коли нотаріус може відмовити у нотаріальному посвідченні договору особи.

По-перше, пропоную розширити перелік договорів, стосовно яких можливо відмовити у нотаріальному посвідченні, якщо стороною є особа, яка внесена до реєстру боржників. У чинній редакції йдеться тільки про договори щодо відчуження майна. Я ж пропоную доповнити цей перелік договорами про передачу у користування майна третім особам на будь-яких правах або розпорядження цим майном іншим чином.

По-друге, пропоную надати можливість боржнику укладати такі договори для розрахунку з кредиторами, але виключно за письмової згоди боржника. Дана поправка допоможе у мирний спосіб врегульовувати конфлікти, які наразі існують. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Поправкою 54 пропонується внести редакційне уточнення до положення законопроекту, яке у процесі доопрацювання до другого читання було виключено із законопроекту. Тому комітет дану поправку відхилив.

ГОЛОВУЮЧА. Ви наполягаєте на голосуванні? Прошу проголосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 33$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 55.

Прошу. Народний депутат Бакуменко.

БАКУМЕНКО О.Б. «Блок Петра Порошенка». Пункт 8 Розділу І я пропонував викласти у такій редакції: «У Законі України «Про землеустрій» (Відомості Верховної Ради України 2003 р., № 36, ст. 282):

1) Абзац дев'ятий статті 1 викласти в такій редакції:

«межування земель – комплекс робіт із встановлення чи відновлення в натурі (на місцевості) меж адміністративно-територіальних одиниць, меж земельних ділянок власників, землекористувачів, у тому числі орендарів, із закріпленням їх у разі необхідності межовими знаками встановленого зразка, що дозволяє їх самостійне виготовлення замовником або виконавцем робіт із землеустрою».

2) Частину четверту статті 55 викласти в такій редакції:

«Межі земельної ділянки в натурі (на місцевості) закріплюються межовими знаками за бажанням власників (користувачів) земельних ділянок (крім випадків відведення земельних ділянок)».

- 3) Доповнити статтю 55 після частини п'ятої новою частиною:
- «Межі земельних ділянок, які використовуються єдиним масивом, закріплюються межовими знаками лише за бажанням власників (користувачів) по окружній межі єдиного масиву».
- 4) Наступні шосту та сьому частини статті 55 викласти в такій редакції:

«Власники землі та землекористувачі, у тому числі орендарі, зобов'язані дотримуватися меж земельних ділянок.

Закріплені в натурі (на місцевості) межові знаки здаються за актом під нагляд власникам землі та землекористувачам, у тому числі орендарям, та можуть бути відновлені за їх бажанням у разі пошкодження або втрати чи іншої необхідності».

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Поправкою 55 пропонується внести зміни до Закону України «Про землеустрій» щодо порядку закріплення меж земельних ділянок межовими знаками. Проте дані питання не ϵ сферою регулювання цього законопроекту, їх краще врегульовувати в окремому законопроекті. Тому комітет дану поправку відхилив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Ви наполягаєте на голосуванні? Наполягаєте. Прошу народних депутатів визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 40$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 56. Не наполягає народний депутат.

Будь ласка, народний депутат Іванчук.

ІВАНЧУК А.В. Поправка народного депутата Івченка. Він, на жаль, не встигає. Але, шановний пане представник комітету, на мій погляд, пропонуються дуже правильні юридичні поправки: «встановленого зразка» вилучити і замінити словами «за бажанням власників (користувачів) земельних ділянок». Я вважаю, що це була б коректна поправка до Закону «Про землеустрій». І також замість слів «закріпленої в натурі (на місцевості) межовими знаками встановленого зразка» пропонується більш ширше пояснення. А саме: «Закріплені в натурі межові знаки здаються за актом під нагляд на збереження власникам землі та землекористувачам…» Тобто ми йдемо назустріч власникам земельних паїв.

Прокоментуйте, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Дякую, шановний пане Андрію. Поправкою 56 пропонується внести зміни до Закону України «Про землеустрій» щодо порядку закріплення меж земельних ділянок межовими знаками. Але, на думку комітету, дане питання не є сферою регулювання законопроекту щодо протидії рейдерству. Отже, було б логічно вносити такі зміни окремим законопроектом якраз до Закону «Про землеустрій». Тому комітет цю поправку відхилив.

ГОЛОВУЮЧА. Народний депутат наполягає. Прошу народних депутатів визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 24$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 57.

Прошу. Народний депутат Пташник.

ПТАШНИК В.Ю. Я хочу звернути увагу народних депутатів, що стаття 67 законопроекту пропонує, щоб за рахунок коштів державного бюджету здійснювалася розробка технічної документації із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) щодо окремих земельних ділянок. Пояснювальна записка не містила жодного фінансового обґрунтування, яким чином ці положення вплинуть, власне, на державний бюджет України. Ба більше, законопроект, підготовлений до другого читання, розширює перелік земельних ділянок, щодо яких повинна бути розроблена відповідна технічна документація, а це означає збільшення видатків з державного бюджету.

Тому я прошу ці положення скасувати. І моя поправка якраз пропонує ці положення виключити і за рахунок державного бюджету такі дії не здійснювати. Прошу підтримати поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Хотів би зазначити, що в нас у кадастрі відсутні відомості про 8 мільйонів земельних ділянок. Вашою поправкою 57 пропонується виключити із законопроєкту норму, яка дає можливість за кошти державного бюджету проводити землевпорядні роботи для внесення до кадастру відомостей про земельні ділянки, які у кадастрі, на жаль, на сьогодні відсутні. На думку комітету, вказана норма є дуже важливою і є однією з ключових в цьому законопроєкті. Адже на сьогодні рейдери користуються якраз тим, що значна кількість земельних ділянок в кадастрі відсутня, і поверх існуючих договорів оренди реєструються нові договори з іншими орендарями. Причина цих зловживань одна — незаповненість кадастру.

Тому ми даємо можливість цю проблему вирішити, якраз передбачивши у законопроєкті, що ситуація буде поступово виправлятися за кошти державного бюджету. Тому комітет вашу поправку логічно відхилив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу проголосувати.

(3a) - 33.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 62 народного депутата Пташник. Ви наполягаєте? Ні.

Поправка 63. Не наполягаєте.

Поправка 64.

Прошу. Народний депутат Мартовицький.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В. Фракція «Опозиційний блок». Комітет пропонує прийняти норму в редакції комітету. Але я звертаю увагу народних депутатів, що норма, запропонована комітетом, не має поширюватися на земельні ділянки державної та комунальної форми власності, оскільки фактичне запровадження можливості встановлення вимоги нотаріального посвідчення договору призведе до здорожчання вартості сервітуту. Тому в моїй поправці я пропоную: перше речення абзацу третього підпункту 2 пункту 9 розділу І законопроєкту після слів «Власник земельної ділянки» доповнити словами «крім земель державної та комунальної форми власності». Прошу поставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. У цій поправці мова йде якраз про добровільні нотаріальні посвідчення договорів оренди. А вашою поправкою пропонується заборонити державі та територіальним громадам встановлювати обов'язковість нотаріального посвідчення договорів оренди. Проте, на думку комітету, держава і громади повинні мати ті ж засоби

для боротьби з рейдерством, що і приватні власники. Тому комітет цю поправку відхилив.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу народних депутатів визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 26$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 66.

Народний депутат Мартовицький. Прошу.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В. Фракція «Опозиційний блок». У запропонованій комітетом редакції передбачається, що момент укладення договору та реєстрації права оренди не будуть співпадати на практиці. При цьому законодавством встановлено, що право оренди виникає з дати державної реєстрації.

Моя поправка пропонується з метою усунення некоректності у розрахунку строку оренди. Я прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Поправкою 66 пропонується не визначати обов'язковість зазначення в договорі оренди землі відомостей про дату його укладення. На думку комітету, таку поправку враховувати недоцільно, бо це зробить неможливим обчислення строку оренди засобами програмного забезпечення Державного реєстру прав.

Крім того, є дуже багато випадків, коли підписаний договір оренди несуть на реєстрацію через значний час після укладення, це може навіть бути і декілька років. У результаті використання землі відбувається в тіні. Є дуже багато таких випадків, коли договір укладається без дати, а реєструють, наприклад, через три роки. У підсумку три роки земельна ділянка перебуває в тіні, і це значно ускладнює відносини між орендарем та орендодавцем. Крім того, це надає можливість у цей період підписати договір оренди ще з іншим орендарем, що ще більше ускладнить ситуацію.

Отже, я думаю, що думка комітету абсолютно логічна, тому вашу поправку відхилено. Це важлива норма, яка повинна працювати.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a \rangle\rangle - 27$

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 67 Пташник.

Прошу. Ввімкніть мікрофон народного депутата Пташник.

ПТАШНИК В.Ю. Цю поправку в таблиці зазначено як відхилену, але по суті її враховано, тому я дякую за це комітету. Але я хотіла б скористатися цією можливістю і попросити передати слово Віктору Михайловичу Пинзенику, щоб він прокоментував поправку 57 і бюджетні питання, які, на мій погляд, є важливими.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

ПИНЗЕНИК В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Мені колега передала...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧА. Але не можна передавати слово. Шановні народні депутати, я не заперечую, але для цього не потрібно передавати слово. Просто народний депутат Пинзеник може виступити стосовно цієї поправки, немає проблем. Прошу, ввімкніть, будь ласка, мікрофон народного депутата Пинзеника.

ПИНЗЕНИК В.М. Шановні колеги, я звертаю увагу на те, що казала Вікторія Пташник. На жаль, ми легковажно поставилися до її поправки 57, якою вона пропонує виключити норму щодо оформлення технічної документації на 8 мільйонів земельних ділянок за рахунок державного бюджету. Вона правильно вимагала надати фінансовоекономічне обґрунтування. У скільки це обійдеться? Чи для нас мільярди туди, мільярди сюди — це вже не кошти? Я вважаю, що з цією нормою без фінансового обґрунтування законопроект приймати не можна. Тому поправка 57 Вікторії Пташник має бути врахована в кінцевій редакції, якщо ми хочемо бути відповідальними за свої рішення.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу комітет прокоментувати. Ви вже коментували цю поправку? У вас немає коментаря на пропозиції пана Віктора Пинзеника? Прошу.

КУЛІНІЧ О.І. Я прокоментую точно так, як я коментував поправку Вікторії Пташник. Цією поправкою пропонується виключити із законопроєкту норму, яка надає можливість за кошти державного бюджету проводити землевпорядні роботи для внесення до кадастру відомостей про земельні ділянки, які у кадастрі відсутні. Так, у нас насправді зараз є 8 мільйонів земельних ділянок, на які відсутні відомості у кадастрі, і цим зараз користуються і зловживають рейдери, які поверх старих договорів, оскільки відомостей немає, укладають нові договори, і від цього страждають люди. Тому я вважаю, що це ключова норма, яка обов'язково повинна працювати. Ця норма була в редакції законопроєкту в першому читанні, і вона абсолютно логічно врахована комітетом. Але якщо народний депутат наполягає, будь ласка, ставте цю поправку на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ви наполягаєте на голосуванні?

Тоді ми переходимо до поправки 68 народного депутата Семенухи. Наполягаєте? Ні.

Наступна поправка 74 народного депутата Пташник. Наполягаєте? Ні.

Наступна поправка 83 народного депутата Івченка. Не наполягає. Наступна поправка 87.

Семенуха, прошу... Вибачте, десь пропустила.

Давайте повернемося тоді до поправки 80 народного депутата Мартовицького. Прошу.

КУЛІНІЧ О.І. Її враховано.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В. Дякую. Фракція «Опозиційний блок». Так, поправку частково враховано, але свою поправку я пропоную з метою врахування питання переважного права орендаря на укладання договору та відмови від нього.

Пропонується підпункт 7 пункту 9 розділу І законопроекту після абзацу п'ятого доповнити новим абзацом, який внесений до порівняльної таблиці. Я прошу мою пропозицію поставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Дякую.

Вашу поправку враховано редакційно, статтю 33 викладено в новій редакції. Також дану поправку подано з порушенням статті 116 Регламенту. Тому її враховано редакційно. Абсолютно логічне рішення комітету.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ви наполягаєте на голосуванні? Добре, ми не будемо голосувати. Дякую.

Поправка 83.

Народний депутат Іванчук. Прошу.

ІВАНЧУК А.В. Шановний пане доповідачу, прокоментуйте, будь ласка, чим ви керувалися, коли врахували редакційно поправку 82 (Бакуменко, Мірошниченко, Лабазюк), яка за змістом подібна до поправки 83 депутата Івченка, яку ви відхилили.

А зараз я хотів би порушити дискусію, яку розпочав Віктор Михайлович Пинзеник. Ми повинні говорити не про те, що держава витрачає, а про те, чи зобов'язана держава витрачати кошти і контролювати ці земельні паї. Якщо держава не повинна це робити, тоді хто повинен це фінансувати?

Це питання політичне. І держава зобов'язана це зробити для восьми мільйонів українців, тому ті кошти вона витрачатиме. Нехай тоді вже міністерство відповідно до бюджету не за один рік, але за два, за три роки цю роботу для українців зробить.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Стосовно поправки 83. Дана поправка пропонує встановити в Законі України «Про оренду землі» право сторін договору оренди землі, який не містить умов про його автоматичне поновлення, встановити таку умову при укладанні додаткової угоди.

Але, на думку комітету, ця норма ϵ непотрібною, адже сторони договору оренди мають право змінювати договір будь-яким чином у будь-який час. Тобто ця можливість у них ϵ . Тому комітет поправку відхилив.

А стосовно восьми мільйонів земельних ділянок, то я хочу підтримати пана Андрія. Це справді величезна проблема. Зробимо доручення Кабінету Міністрів, він підзаконним актом розробить механізм, яким чином провести цю роботу, в які строки. Адже очевидно, що ця проблема величезна, її треба вирішувати.

Тому ця норма була проголосована навіть у першому читанні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ви не можете наполягати на голосуванні, бо ви не автор поправки.

Наступна поправка 86.

Народний депутат Пташник.

ПТАШНИК В.Ю. Колеги, я звертаю увагу, що цим законопроектом до переліку обтяжень речових прав вносять вимогу нотаріального посвідчення договору, предметом якого є нерухоме майно, якщо вона встановлена власником такого майна. Я вже казала про те, що віднесення вимоги нотаріального посвідчення до категорії односторонніх правочинів і обтяжень фактично не узгоджується з багатьма юридичними конструкціями, які встановлюються в цивільному праві. І тому, щоб робити такі комплексні революційні зміни, потрібно комплексно аналізувати чинне законодавство. Оскільки відповідні зміни до цивільного законодавства не були внесені, я відмовилася б наразі від цих змін і підтримала позицію і Головного науково-експертного управління, і Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України, для того щоб якраз не створити більшої невідповідності у законодавстві, ніж це є зараз.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Ці норми передбачено в Цивільному кодексі і в Земельному кодексі, і в Законі «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», а ми законопроектом їх просто дублюємо. Тому абсолютно логічно, що поправку 86 відхилено комітетом.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу голосувати народних депутатів. «3а» - 27.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 87.

Прошу. Народний депутат Семенуха.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги, своєю поправкою пропоную виключити корупційні ризики під час проведення державної реєстрації. На сьогодні в нас є перелік акредитованих суб'єктів, які мають право здійснювати державну реєстрацію. При цьому за загальним правилом державні реєстратори, які працюють у таких суб'єктів, не мають права приймати рішення про реєстрацію прав за такими суб'єктами. Це правило не поширюється на тих державних реєстраторів, які перебувають у трудових відносинах з виконавчими органами сільських, селищних та міських рад. У рамках децентралізації повноваження у сфері державної реєстрації отримали виконавчі органи місцевих рад. Саме цей виняток із загального правила і містить корупційні ризики, адже очевидно, що є інтерес у виконавчих органів цих рад у проведенні такої реєстрації.

Тому я пропоную попередити це, а отже, виключити вказаний виняток та залишити загальне правило. Якщо державний реєстратор перебуває в трудових відносинах із заявником, то такий реєстратор має передати документи сторонньому реєстратору. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Поправкою 87 пропонується заборонити державним реєстраторам виконкомів місцевих рад та районних державних адміністрацій реєструвати права держави та територіальних громад на нерухомість. Проте дані норми не відносяться до сфери регулювання цього законопроекту і є дискусійними, тому це питання краще врегульовувати в окремому законопроекті.

А від себе хочу додати, що є такі громади, де працює лише один реєстратор, нотаріусів узагалі немає. Хто в такому випадку буде реєструвати правочини? Тому логічно, що поправку комітетом відхилено.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 39$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 91.

Народний депутат Мартовицький. Прошу.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В. Фракція «Опозиційний блок». В остаточній редакції законопроєкту, запропонованій комітетом, виписано: «Розділ Державного реєстру прав складається з чотирьох частин, що містять відомості про: 1) нерухоме майно та його ціну (вартість)».

Я вважаю, що інформація про ціну або вартість може становити комерційну таємницю, а тому така інформація, на мій погляд, може бути доступною широкому загалу. Тому я пропоную в абзаці третьому підпункту 8 розділу І законопроекту слова «та його ціну (вартість)» виключити. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Вказана норма, на думку комітету, яку поправкою 91 народний депутат пропонує виключити, є дуже корисною. Вона надає можливість накопичити в реєстрі речових прав інформацію про ринкову вартість земельних ділянок, що в подальшому створить підгрунтя для проведення в Україні масової оцінки земель і дасть можливість відійти від оцінки землі в ручному режимі і в перспективі автоматично виходити на визначення нормативно-грошової оцінки землі.

Тому норма абсолютно корисна і виключати її немає сенсу. Тому логічно, що дану поправку комітет відхилив. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 22$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 93.

Народний депутат Пташник. Прошу.

ПТАШНИК В.Ю. Шановні колеги, я хотіла б звернути вашу увагу, що пропонується включити до реєстру прав на нерухоме майно відомості про ціну цього нерухомого майна. Це, безперечно, комерційна інформація, яка становить комерційну таємницю. Ба більше, я хочу сказати, що це не якась антикорупційна норма, яка могла б бути, якби стосувалася народних депутатів або державних службовців. Тоді, очевидно, така інформація мала б бути доступною широкому загалу. А це інформація, яка буде стосуватися абсолютно всіх громадян України, які змушені будуть показати, скільки коштують їхні квартири, в яких вони живуть. Я не впевнена, що це адекватна норма навіть з точки зору безпеки громадян України.

Тому я прошу звернути на це увагу і не включати інформацію і відомості про ціну, не робити її відкритою і не вносити її до відповідних державних реєстрів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Практично той же коментар. Вказана норма ϵ дуже корисною, бо вона дасть можливість, дійсно, накопичити в реєстрі речових прав інформацію про ринкову вартість земельних ділянок і дасть можливість у перспективі нам вийти на оцінку землі в автоматичному режимі, тобто відійти від ручного режиму. А також у законопроекті, хотів би зазначити, у нас визначено, що інформація про вартість не ϵ публічною і будь-кому надаватися не може, вона, по суті,

і буде конфіденційною. Тому ще раз повторюю, що це дуже корисна норма і виключати її не треба.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу народних депутатів визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 25$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 100. Я не бачу. Зараз.

КУЛІНІЧ О.І. Те саме.

ГОЛОВУЮЧА. Десь пропустили. Вибачте, будь ласка, пропустила.

Поправка 93.

Народний депутат Пташник. Прошу.

ПТАШНИК В.Ю. Знов-таки ця поправка стосується також ціни, відомості про яку наразі пропонується вносити до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Я хочу зауважити, що доступ до реєстрів, на превеликий жаль, на сьогодні є абсолютно незахищеним. Будь-яка особа може мати до них доступ, адже відповідні доступи до реєстрів і відповідна інформація продаються у нас на ринку «Петрівка» в місті Києві. Питання лише ціни. Це питання, до речі, до органів внутрішніх справ: як вони дозволяють, щоби торгували доступами до реєстрів.

Тому надавати ще й інформацію про ціну і відкривати цю інформацію для недобросовісних осіб, які мають доступ до цих реєстрів, я думаю, що не варто. Відтак пропоную ці відомості виключити і підтримати мою поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Комітет вважає, що цією інформацією торгувати ніхто не буде, бо вона буде конфіденційною і будь-хто не зможе її

отримувати. А це вже питання до захисту інформації. Закон же визначає, що інформація реєстру має бути захищена, і тому я думаю, що на рівні підзаконних актів можна буде відпрацювати механізм захисту такої інформації, щоб надалі вона була корисною, допомогла вийти на автоматичне визначення нормативно-грошової оцінки землі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 27$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 94.

Народний депутат Мартовицький. Прошу.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В. Фракція «Опозиційний блок». Моя поправка також стосується захисту інформації про ціну (вартість) нерухомого майна, яка може становити комерційну таємницю. Така інформація, на мій погляд, може стати доступною для широкого загалу людей.

Тому я пропоную свою поправку, яка сприятиме захисту інформації. Тобто пропонується в абзаці дев'ятому підпункту 8 пункту 10 розділу І законопроекту після слів «відповідних відомостей про ціну (вартість)» доповнити словами «а також у випадку визначення їх заявником конфіденційними». Прошу поставити мою пропозицію на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Поправкою 94 надається можливість власникам та користувачам нерухомого майна не вносити відомості про вартість нерухомого майна до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

На думку комітету, поправку доцільно відхилити, бо в разі її підтримки база даних вартості нерухомого майна буде неповною. Тому комітет цим і керувався, поправку було відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a \rangle\rangle - 22$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 96.

Прошу. Народний депутат Пташник.

ПТАШНИК В.Ю. Я ще раз хотіла б запитати комітет, для чого вносити відомості про ціну нерухомого майна до реєстру?

Чому в мене виникає таке запитання? Я хочу зауважити, що ціна — це змінювана характеристика, оскільки вона визначається на певну дату і очевидно, що потім змінюється. Ба більше, власне ваш законопроект передбачає певні застереження, які абсолютно нівелюють запропоновану зміну. Адже передбачається, що якщо в документах, які подані для реєстрації, відсутня інформація про вартість майна, то нічого страшного, можна все одно реєструвати. Тобто незрозуміло, яку мету ви переслідуєте і для чого ціну вносити до відповідного реєстру, якщо її можна взагалі не показувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет коментувати.

КУЛІНІЧ О.І. У законопроекті чітко визначено, що інформація про вартість не є публічною і будь-кому надаватися ця інформація не буде і не може надаватися, вона, по суті, і буде конфіденційною. І це вже питання захисту прав, захисту інформації. Закон визначає, що інформація реєстру має бути захищеною. А для чого це робиться? Ще раз повторюю: це робиться для того, щоб накопичити всю інформацію про вартість земельних ділянок, для того щоб у перспективі вийти з часом на автоматичне обчислення нормативно-грошової оцінки землі. Ми вважаємо, що це корисна норма, тому її виключати не потрібно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 28$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 100 народного депутата Пташник. Не наполягаєте.

Поправка 102 народного депутата Левченка. Не наполягає.

Поправка 107 народного депутата Мартовицького. Прошу.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В. Фракція «Опозиційний блок». Відповідно до норм чинного законодавства довіреності можуть також видаватися від юридичної особи без необхідності їх засвідчення нотаріально. В іншому разі це призведе до додаткових фінансових витрат для нотаріального оформлення довіреності.

Тому моя поправка 107 враховує і узгоджує ці розбіжності. Я прошу її поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу комітет коментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Поправкою 107 пропонується уточнити, що для реєстрації прав на нерухомість обов'язковим є подання не будь-якої нотаріальної довіреності, а лише тієї, що оформлена в установленому законом порядку.

На думку комітету, це уточнення є зайве, бо будь-який документ, який подається для здійснення реєстраційних дій, має відповідати вимогам закону. І це стосується не тільки нотаріальних довіреностей. Тому комітет дану поправку відхилив.

Веде засідання Голова Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви наполягаєте на голосуванні?

Я ставлю на голосування поправку 107, народного депутата Мартовицького. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати. Комітет її відхилив. Будь ласка.

(3a) - 21.

Рішення не прийнято.

Поправка 108. Не наполягає.

Поправка 109. Не наполягає.

Поправка 110.

Поправка 111.

Поправка 113 Мартовицького.

Ввімкніть, будь ласка, мікрофон.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В. Фракція «Опозиційний блок». У моїй поправці я пропоную в абзаці дев'ятому підпункту 17 пункту 10 розділу І законопроекту після слів «(крім випадків набуття права власності та» доповнити словами «вчинення інших дій, що не призводять до припинення права власності або». І ця поправка запропонована до другого читання, тому що така норма призведе до неможливості оформлення похідних прав (мається на увазі оренда, суборенда, сервітут) з такими особами, тим пече, що під зазначені обмеження може підпадати і власник майна, який має заборгованість з аліментів або кредиту.

Тому я прошу дати відповідь і поставити мою поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олегу Івановичу.

КУЛІНІЧ О.І. Поправкою 113 пропонується внести зміни до передбаченої законопроектом редакції пункту 12 частини першої статті 24 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень». Проте відповідні зміни до цього пункту були виключені із законопроекту під час підготовки його до другого читання. Тому необхідності в цій поправці немає і логічно, що комітет її відхилив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, автор поправки наполягає на голосуванні. І я ставлю на голосування поправку 113 народного депутата Мартовицького. Комітет її відхилив. Хто підтримує, прошу проголосувати.

((3a)) - 17.

Рішення не прийнято.

Поправка 115. Не наполягає.

Поправка 116. Не наполягає.

Поправка 117. Пташник наполягає. Будь ласка.

ПТАШНИК В.Ю. Шановні колеги, це буде моя абсолютно принципова поправка, адже законопроектом пропонується, як на мене, навпаки, рейдерська схема. Пропонується автоматично скасовувати обтяження на нерухоме майно, якщо з моменту їх накладення сплив строк у п'ять років. Ба більше, якщо ви почитаєте «Прикінцеві та перехідні положення» цього законопроекту, то дізнаєтеся, що цю норму пропонується ввести з 1 січня 2015 року. Тобто складається таке враження, що в когось є борг, як зобов'язання за цей борг передано якесь нерухоме майно і комусь дуже хочеться зняти обтяження з прав на майно, а борг залишити.

Тому, як на мене, це абсолютно рейдерська схема. Ба більше, якщо ви її введете, то відповідні слідчі не зможуть відслідковувати всі арешти, які були накладені, адже вони будуть автоматично припинятися. Тому я пропоную підтримати мою поправку і відповідну норму видалити з цього законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Олегу Івановичу.

КУЛІНІЧ О.І. Поправкою 117 пропонується виключити норму про те, що відомості про обтяження прав на нерухомість є чинними протягом п'яти років з дня їх реєстрації, якщо інший строк не встановлено документами про встановлення обтяження. На сьогодні частими є випадки, коли протягом значного строку в реєстрі висить, наприклад, арешт на нерухомість і люди нічого не можуть зробити з цим майном. Усі підстави арешту давно зникли, а арешт продовжує бути чинним. Тому пропонується, на мій погляд, логічне рішення: або чітко визначайте строк обтяження, або він сплине сам через п'ять років. Сьогодні в реєстрі є тисячі таких арештів, і люди мусять знімати їх через суд. Ми відводимо строк п'ять років, а для обтяжень, які виникли до 1995 року, — один рік, щоб зафіксувати в реєстрі строк обтяжень. Тому, якщо це дійсно так принципово, то, на мій погляд, може бути два варіанти: або цей строк продовжити до семи років, або взагалі виключити цю норму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, я ставлю на голосування поправку 117 народного депутата Пташник. Комітет її відхилив. Хто її підтримує, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 35$.

Рішення не прийнято.

Поправка 118. Мартовицький наполягає, ввімкніть мікрофон, будь ласка.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В. Фракція «Опозиційний блок». На практиці момент закінчення строку дії договору і укладення додаткової угоди про його продовження не співпадають. Тому норма в запропонованій в законопроєкті редакції призведе до погашення реєстраційного запису по відношенню до права, яке фактично знаходиться в процесі продовження, а отже, виникне необхідність нового внесення даних до Державного реєстру прав, що призведе до необхідності сплати додаткового адміністративного збору, а це збільшить фінансове навантаження на суб'єктів господарювання.

Тому я пропоную друге речення абзацу п'ятого підпункту 19 пункту 10 розділу І після слів «ведення Державного реєстру прав» доповнити словами «крім випадків, коли орендар відповідно до договору має переважне право на укладення договору оренди землі (поновлення договору оренди землі) на новий строк». Прошу поставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Олегу Івановичу.

КУЛІНІЧ О.І. Комітет вважає, що дану поправку недоцільно враховувати, бо якщо орендар реалізує своє переважне право, буде укладено новий договір оренди, цього вимагає закон. На підставі нього будуть внесені нові відомості про оренду, тобто відомості про старий договір будуть виключені, а нові внесені. У іншому випадку, навіть якщо новий договір не укладено, інформація про старий договір буде продовжувати висіти автоматично в реєстрі. Тому комітет виходив якраз із таких міркувань і тому дану поправку відхилив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Автор наполягає на голосуванні. І я ставлю на голосування поправку 118. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 21$.

Рішення не прийнято.

Поправка 120.

Пташник. Будь ласка.

ПТАШНИК В.Ю. Ця моя поправка також стосується скасування запропонованого автоматичного припинення обтяження на нерухоме майно після спливу п'ятирічного строку. Якщо ви звернетеся до будьякого юриста, він вам пояснить, що автоматично обтяження не можуть припинятися. Обтяження припиняються тоді, коли виконане основне зобов'язання або якщо ϵ відповідна домовленість сторін. Автоматично припиняти щось — це означа ϵ малювати різноманітні схеми.

Ба більше, мені абсолютно незрозуміло, яким чином був запропонований строк п'ять років, чому саме п'ять. Крім того, жодні такі пропозиції не можуть вводитися заднім числом, і голосувати за закони, де передбачено введення цієї норми чомусь з 2015 року, як на мене, є цілковитим абсурдом.

Тому все-таки я закликаю депутатів підтримати мою поправку і виключити цей ганебний механізм із законопроекту.

Дякую.

КУЛІНІЧ О.І. Поправкою 120 пропонується виключити із законопроекту норму, згідно з якою після спливу строку договору оренди запис про реєстрацію цієї оренди автоматично виключається з реєстру речових прав. Ця норма є однією з центральних в законопроекті. Земельна ділянка надається в оренду на певний строк, і не може бути такого, що договір оренди закінчився, а в реєстрі він продовжує вважатися чинним. Це є, на наш погляд, привід для зловживань і рейдерства. Тому абсолютно логічно, що комітет цю поправку відхилив.

А щодо строку пять років я вже надавав пояснення. Дякую. **ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую. Я ставлю на голосування поправку 120, народного депутата Пташник, яку комітет відхилив. Хто підтримує поправку, прошу голосувати.

((3a)) - 34.

Рішення не прийнято.

Поправка 121. Не наполягає.

Поправка 123. Не наполягає.

Поправка 125. Не наполягає.

Поправка 127. Не наполягає.

Поправка 129. Наполягає Пташник. Будь ласка.

ПТАШНИК В.Ю. Поправка 129. Я прошу колег звернути увагу на те, що законопроектом пропонується, що в разі скасування рішення державного реєстратора про державну реєстрацію прав на підставі судового рішення надалі пропонується механізм, який визначає, хто, власне, проводить відповідну державну реєстрацію. Так от, крім державних реєстраторів, державну реєстрацію будуть проводити посадові особи Міністерства юстиції, які будуть уповноважені проводити реєстрацію набуття, зміни чи припинення речових прав. У мене виникає запитання: а чому державних реєстраторів недостатньо і які саме посадові особи Міністерства юстиції хочуть стати відповідальними за те, щоб проводити відповідні реєстраційні дії щодо нерухомого майна?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олегу Івановичу, будь ласка.

КУЛІНІЧ О.І. Поправкою 129 пропонується виключити із законопроекту норму, якою визначається, що в разі якщо державна реєстрація права була скасована Міністерством юстиції в результаті розгляду скарги, то відповідна посадова особа Мін'юсту вносить цю інформацію до реєстру прав.

Комітет вважає, що поправку потрібно відхилити, адже це чинна норма. На сьогодні це вимоги статті 37 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», які просто дублюються у статті 26 цього закону для того, щоб уникнути колізій двох статей. Є багато нарікань на роботу комісії Мін'юсту щодо розгляду скарг, але це, власне, не тема цього законопроекту. Тому дану поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, я ставлю на голосування поправку 129, народного депутата Пташник. Комітетом її відхилено. Хто її підтримує, прошу голосувати. «За» — 25.

Рішення не прийнято.

Поправка 130? Наполягаєте. Будь ласка, поправка 130.

ПТАШНИК В.Ю. Ця поправка ϵ аналогічною до моєї попередньої поправки, адже законопроєкт пропону ϵ передбачити, що посадова особа Міністерства юстиції вносить відомості про скасування відповідного рішення до Державного реєстру прав та відновлює розгляд відповідної заяви.

Ви всі знаєте, що всі посадові особи Міністерства юстиції не належать до суб'єктів державної реєстрації відповідно до чинного законодавства. Крім того, посадові особи Мін'юсту не несуть відповідальності і перед ними не стоять такі вимоги, як перед реєстраторами. Знову-таки виникає запитання: чому посадові особи Міністерства юстиції (а бажано зразу тоді назвати, які саме це посадові особи) будуть відповідальні за проведення відповідних реєстраційних дій і чи зможуть вони забезпечити антирейдерський характер даного законопроекту?

Дякую.

КУЛІНІЧ О.І. Таке саме пояснення. Це чинна норма, на сьогодні це вимоги статті 37 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», і вони просто дублюються в статті 26 цього закону для того, щоб уникнути колізії двох статей. От і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я ставлю на голосування поправку 130. Комітет її відхилив. Хто підтримує поправку 130 народного депутата Пташник, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 26$.

Рішення не прийнято.

Поправка 131. Не наполягає.

Поправка 132. Не наполягає.

Поправка 138. Не наполягає.

Поправка 139 Пташник. Не наполягає.

Поправка 142 Бакуменка. Наполягає. Будь ласка, поправка 142.

БАКУМЕНКО О.Б. Поправка 142. Пропонується внести зміни до статті 15 Закону «Про Державний земельний кадастр», в якій визначається перелік відомостей про земельні ділянки, які включаються до Державного земельного кадастру, виключивши з частини першої цієї статті слова: «дані про прив'язку поворотних точок меж до пунктів державної геодезичної мережі».

Поправку подано з порушеннями, знаю, але точність під час виконання геодезичних робіт, безумовно, необхідна. Однак прив'язка до пунктів державної геодезичної мережі на практиці не завжди можлива.

Крім того, на сьогодні прилади *GPS*, які використовуються землевпорядними організаціями, дають достатню точність для визначення координат поворотних точок та внесення їх до Державного земельного кадастру.

Спасибі. Прошу дати відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олегу Івановичу, будь ласка.

КУЛІНІЧ О.І. Даною поправкою пропонується внести зміни до Закону України «Про Державний земельний кадастр» і виключити із складу кадастрових відомостей дані про прив'язку поворотних точок меж земельної ділянки до пунктів державної геодезичної мережі. Комітет вважає, що ці положення, по-перше, не є сферою регулювання даного законопроекту, а по-друге, вони є важливими, але дискусійними. Тому краще їх викласти окремим законопроектом, який буде стосуватися якраз цих питань.

Тому комітет цю поправку відхилив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на голосуванні?

Отже, я ставлю на голосування поправку 142 народного депутата Бакуменка. Комітет її відхилив. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати.

((3a)) - 31.

Рішення не прийнято.

Поправка 143. Не наполягає.

Поправка 145.

Пташник. Будь ласка.

Колеги, і потім будемо вже визначати, з якої поправки завтра продовжимо розгляд законопроекту.

ПТАШНИК В.Ю. Шановні колеги, я не наполягатиму на голосуванні цієї поправки. Однак хочу скористатися можливістю виступу для того, щоб звернути вашу увагу на поправку 179, яку комітетом враховано, але я вважаю, що перед голосуванням її обов'язково треба ставити на підтвердження і, власне, провалювати.

Чому? Тому що саме цією поправкою передбачається, що оцей відлік п'ятирічного строку для автоматичного припинення обтяжень нерухомого майна, буде розпочинатися з 1 січня 2015 року. Тобто норма вводиться заднім числом. Потім запроваджується, незрозуміло чому, якесь автоматичне скасування обтяжень. І якщо закон буде прийнято в такій редакції, ми робимо висновок, що вже через рік автоматично будуть скасовуватися всі існуючі обтяження в автоматичному режимі.

Тому я прошу завтра, якщо ми продовжимо розгляд, поправку 179 поставити на підтвердження і не підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, я тільки зазначу, що ми дійшли до поправки 145. Поправка 179, очевидно, буде завтра, а зараз ми ще не дійшли до неї.

Тому, колеги, я пропоную зараз визначитися, з якої поправки ми розпочнемо завтра роботу, бо час, відведений для нашої роботи, безнадійно стікає. Ми могли би ще працювати, прийняти багато законів, але, на жаль, лишилося 2 хвилини (Шум у залі).

Зараз я уточню. Пані Вікторіє, ви на поправці 145 не наполягаєте? Не наполягаєте.

Зараз ми шукаємо, з якої поправки розпочнемо завтра. На поправках 147, 148 не наполягають. Секундочку... Із 149. Добре.

Тоді, колеги, завтра ми продовжимо розгляд проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо протидії рейдерству» (№ 8121) із поправки 149. Нагадаю, що всього законопроект містить 188 попра-

вок. Я думаю, що завтра максимум протягом півгодини ми зможемо розглянути всі правки і вийти на голосування в залі.

Я подякую і доповідачу – голові підкомітету, і авторам поправок за активну, продуктивну роботу.

Ще раз вітаю всіх Миколаїв з іменинами. Сьогодні після обіду в нас день комітетів. Бажаю всім плідної роботи в комітетах. Нагадаю, що завтра розглядаємо блок аграрних питань, блок питань паливно-енергетичного комплексу. І тому прошу всіх о 10 годині ранку прибути до залу для продовження нашої роботи.

А зараз ранкове пленарне засідання Верховної Ради України я змушений оголосити закритим. До завтра, колеги. Плідної роботи в комітетах. До побачення.